

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง มาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการบริหารคุณภาพ การศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไทยที่ควรวัดประเมินเพิ่มเติมจากของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และเพื่อศึกษาแบบจำลองบริหารคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยเพื่อให้ได้เป็นไปตาม มาตรฐานที่กำหนด โดยมุ่งเน้นแบบจำลองที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ปัจจุบัน ประชากร คือ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เลือกเป็นตัวอย่างในการศึกษา 42 แห่งจำนวน 70 แห่ง ที่ประกาศ ผลการประเมินคุณภาพเมื่อ 16 ตุลาคม 2548 สอดคล้องผู้บริหารที่เกี่ยวข้องจากสถาบันที่เลือกเป็น ตัวอย่างจำนวน 210 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามแบบ ประมาณค่า 6 ระดับ 1 ตอน และประเมินค่า 5 ระดับ 1 ตอน สถิติที่ใช้ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณและ วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แมนโนวา (MANOVA) ผลการศึกษสรุปได้ดังนี้

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย

สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาส่วนมากมาจากภาคกลาง รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคเหนือและภาคตะวันออก มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีจำนวนคณะหรือหน่วยงานอยู่ระหว่าง 5-10 คณะ

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย

ผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษา 8 มาตรฐาน ตามที่ได้รับการประเมินจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านบริหารการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายใน จากการประเมิน ของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า มาตรฐานที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพภายในมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นมาตรฐานด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนมาตรฐาน

ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดใน 8 ด้านคือด้านคุณภาพบัณฑิต มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 5-1

ตารางที่ 5-1 แสดงระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา 8 ด้าน

มาตรฐานคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
ด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน	4.21	.73	มากที่สุด	1
ด้านการเรียนรู้	3.96	.61	มาก	2
ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3.76	.85	มาก	3
ด้านบริหารการศึกษา	3.72	.89	มาก	4
การบริการวิชาการ	3.67	.79	มาก	5
ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	3.59	.79	มาก	6
ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้	3.56	.85	มาก	7
ด้านคุณภาพบัณฑิต	3.23	.95	ปานกลาง	8

จากตารางที่ 5-1 เมื่อพิจารณาประเด็นข้อพบว่า ด้านการประกันคุณภาพภายในผู้บริหารสถาบันและคณาจารย์ ทุกหน่วยงานในสังกัดมหาวิทยาลัยดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีระบบหรือกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านการเรียนรู้พบว่ามหาวิทยาลัยให้นักศึกษาทุกคนประเมินการสอนของอาจารย์ เพื่อดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของคณาจารย์อยู่ในระดับ มากที่สุด มีการจัดกิจกรรมโดยมีนักศึกษาเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมาก มีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก และมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญต่อการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับจำนวนกิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก มีการสนับสนุนการพัฒนาและสร้างมาตรฐานศิลปวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมีระบบบริหารจัดการเงินเดือนบุคลากรทุกประเภทต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดอยู่ในระดับมาก มีระบบบริหารจัดการเงินเดือนบุคลากรในการบริหารจัดการต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดอยู่ในระดับมาก มีระบบบริหารจัดการค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของส่วนกลางต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดอยู่ในระดับมาก มีระบบบริหารจัดการในการคิดค่าเสื่อมราคาต่อจำนวนนักศึกษา

เต็มเวลาอยู่ในระดับมาก และมหาวิทยาลัยมีระบบบริหารจัดการเงินเหลือจ่ายสุทธิต่อรายรับจริงอยู่ในระดับมาก มาตรฐานการศึกษาด้านการบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน เช่น จัดอบรมวิชาการหรือจัดบริการให้ความรู้ต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก และ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการวิชาชีพหรือกรรมการวิทยานิพนธ์ภายนอกสถาบันอยู่ในระดับมาก มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านคุณภาพบัณฑิต มหาวิทยาลัยมีการประเมินร้อยละของการได้งานภายใน 1 ปี รวมทั้งประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก มหาวิทยาลัยมีการสำรวจความพึงพอใจของนายจ้าง/ ผู้ใช้บัณฑิตอย่างเป็นทางการทุกปีอยู่ในระดับมาก มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่มีบทความจาก วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาริทยูณาเอกที่ตีพิมพ์จึงมีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนระดับการนำบทความจากวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญาโทลงตีพิมพ์นั้นอยู่ในระดับปานกลาง มาตรฐานการศึกษาด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมีสัดส่วนอาจารย์ ประจำทุกระดับ เอก: โท: ศรี ต่อ จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด อยู่ในระดับมาก มหาวิทยาลัยมีการจัดทำงบประมาณดำเนินการจริงต่อนักศึกษาเต็มเวลา อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินของมหาวิทยาลัยมีจำนวนร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปรียูณาเอกหรือคุณวุฒิสุงสุดในสาขาวิชาชีพหรือในสาขาวิชาเฉพาะตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกำหนดอยู่ในระดับมาก มหาวิทยาลัยมีจำนวนคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อนักศึกษา มีการสอน และใช้ได้จริงอยู่ในระดับมาก และมหาวิทยาลัยสนับสนุนค่าใช้จ่ายห้องสมุดทั้งหมดของระบบห้องสมุดอยู่ในระดับมาก มาตรฐานการศึกษาด้านการวิจัยและสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยมีจำนวนบทความวิจัยของอาจารย์ประจำตีพิมพ์เผยแพร่อยู่ในระดับมาก มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญต่องานวิจัยที่ใช้ประโยชน์ได้จริงอยู่ในระดับมาก มหาวิทยาลัยมีจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายนอกอยู่ในระดับมาก และมหาวิทยาลัยมีจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายในระดับมาก

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ยังไม่เพียงพอ ควรเพิ่มมาตรฐานคุณภาพการศึกษาอีก 6 ด้าน ซึ่งมีผลสรุปการวิจัยคือ ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมจากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา อีก 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านการมีระบบการเรียนการสอน ด้านการบริจาคเงินโดยศึษย์เก่า ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และด้านการรับสมัครนักศึกษา จากการประเมินของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านหลักสูตรมีระดับการปฏิบัติสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านระบบการเรียนการสอนมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มาตรฐานด้านการรับสมัครและคัดเลือกนักศึกษามีระดับปฏิบัติอยู่

ในระดับมาก ส่วนมาตรฐานที่มีระดับการปฏิบัติต่ำที่สุดในกลุ่มได้แก่ มาตรฐานด้านการบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 แสดงระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพิ่มจากที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 6 ด้าน

มาตรฐานคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
ด้านหลักสูตร	3.92	.77	มาก	1
ด้านระบบการเรียนการสอน	3.88	.82	มาก	2
ด้านการรับสมัครและคัดเลือกนักศึกษา	3.78	.69	มาก	3
ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา	3.59	1.05	มาก	4
ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.50	.88	มาก	5
ด้านการบริจาคเงินโดยศิษย์เก่า	2.92	1.09	ปานกลาง	6

จากตารางที่ 5-2 เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้นักความรู้ท้องถิ่น มาใช้ในการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และ มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันมาสอนอยู่ในระดับมาก มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านหลักสูตร มหาวิทยาลัยมีจำนวนหลักสูตรเพียงพอต่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก มีการนำหลักสูตรมาปรับปรุงอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก และมีหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพชีวิตนักศึกษาอยู่ในระดับมากมาตรฐานการศึกษาด้านระบบการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่งเสริมให้มีการเตรียมแผนการสอนอยู่ในระดับมาก ด้านการบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า มีการระดมทรัพยากรจากศิษย์เก่าเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางมหาวิทยาลัยมีส่วนสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผู้จบการศึกษาทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับมากมาตรฐานการศึกษาด้านการรับสมัครและคัดเลือกนักศึกษา มหาวิทยาลัยมีระบบการสมัครที่ การยืดหยุ่น เช่น ระยะเวลาในการรับสมัครวิธีในการรับสมัครอยู่ในระดับมาก มีการพิจารณา คัดเลือกนักศึกษา โดยการสอบ ข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์อยู่ในระดับมาก ซึ่งถ้าเพิ่ม 6 ด้านนี้ เข้าไปอีกจะทำให้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาดังที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาต้องการดีขึ้น

การบริหารคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย

ในการที่มหาวิทยาลัยจะได้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามต้องการนั้น มหาวิทยาลัยจะต้องมีหลักการบริหารคุณภาพ เพราะมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นเองไม่ได้ คนจะต้องทำให้เกิด ซึ่งเรียกว่าการบริหารคุณภาพการศึกษานั้นเอง ประกอบด้วย 8 ประการ และผลการศึกษา ระดับการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของไทย 8 ด้าน ได้แก่ การวางแผน ดำเนินงาน โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กฎหมาย ขอบประมาณ กระบวนการบริหาร หลักคุณภาพ การบริหารงานธุรการ และความโปร่งใสในการบริหารได้ผลการประเมินการบริหารคุณภาพของสถาบันโดยผู้บริหารหรือผู้รับมอบ พบว่าการบริหาร การศึกษาด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นการบริหารคุณภาพ ด้านกระบวนการบริหาร และการบริหารคุณภาพด้านกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก ส่วนการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านที่มีค่าต่ำที่สุดได้แก่ ด้านหลักคุณภาพมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมาก ไปน้อยดังตารางที่ 5-3

ตารางที่ 5-3 แสดงระดับการบริหารคุณภาพทางการศึกษา

การบริหารคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
ด้านการวางแผนดำเนินงาน	4.14	.76	มาก	1
ด้านกระบวนการบริหาร	3.95	.70	มาก	2
ด้านกฎหมาย	3.87	.75	มาก	3
ด้านสภาพแวดล้อมของโครงสร้างองค์การ	3.85	.68	มาก	4
ด้านความโปร่งใสในการบริหาร	3.84	.89	มาก	5
ด้านงบประมาณ	3.59	.79	มาก	6
ด้านการบริหารงานธุรการ	3.49	.83	มาก	7
ด้านหลักคุณภาพ	3.06	.89	ปานกลาง	8

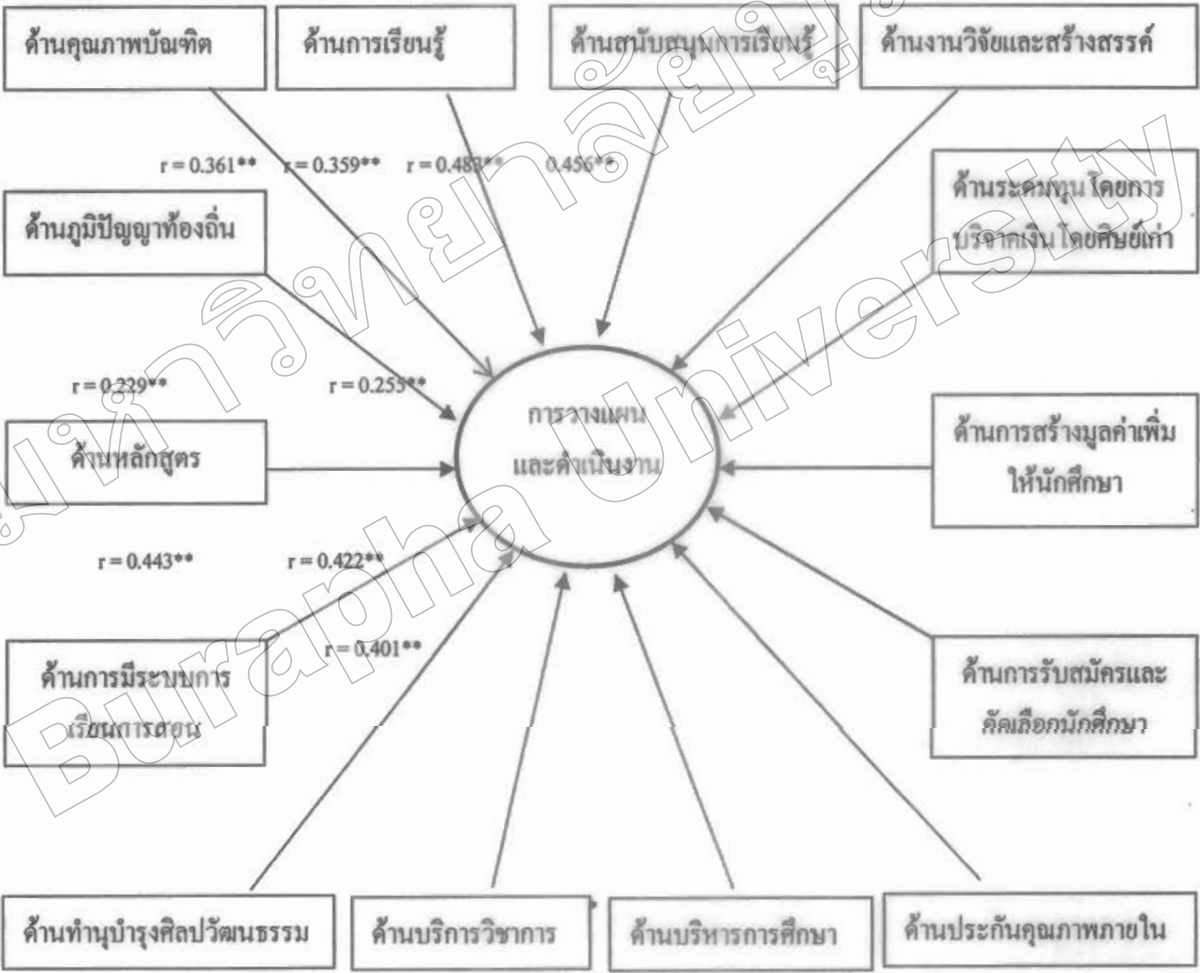
จากตารางที่ 5-3 เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่าการบริหารคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผน มหาวิทยาลัยมีการกำหนดเจตนารมณ์หรือ วิสัยทัศน์ไว้ชัดเจนอยู่ในระดับมาก มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนอยู่ในระดับมาก มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ชัดเจนอยู่ในระดับมาก ด้านโครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา มีการกำหนดโครงสร้าง องค์การที่เอื้อต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก มีการกำหนดโครงสร้าง

องค์การ โดยจัดให้มีผู้บริหารและ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากและมหาวิทยาลัยกำหนดโครงสร้างองค์การในส่วนงานคณะกรรมการที่รับผิดชอบการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านกฎหมาย มหาวิทยาลัยนำรัฐธรรมนูญ มาปฏิบัติเกี่ยวกับหลักบริหารคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก นำพระราชบัญญัติ มาปฏิบัติเกี่ยวกับหลักบริหารคุณภาพ การศึกษาอย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก นำกฎระเบียบ ประกาศ มาปฏิบัติเกี่ยวกับหลักบริหาร คุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก และ มหาวิทยาลัยนำ มติที่ประชุม อธิการบดี มาปฏิบัติเกี่ยวกับหลัก บริหารคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจนอยู่ในระดับ มาก ด้านงบประมาณ มหาวิทยาลัยมีการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา เพียงพอต่อการใช้จ่ายอยู่ในระดับมาก จัดสรรงบประมาณแผ่นดิน เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา สามารถตรวจสอบได้อยู่ในระดับมาก จัดสรรงบประมาณรายได้ เกี่ยวกับ คุณภาพการศึกษาอย่าง เพียงพอต่อการใช้จ่ายอยู่ในระดับมาก และมหาวิทยาลัยจัดสรรงบประมาณรายได้เกี่ยวกับคุณภาพ การศึกษาสามารถตรวจสอบ ได้อยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการบริหาร มหาวิทยาลัยกำหนด การวางแผนงาน (Plan) ไว้ในกระบวนการบริหารเกี่ยวกับหลักบริหารคุณภาพการศึกษาไว้ชัดเจน อยู่ในระดับมาก ปฏิบัติ (Do) ตามแผนที่วางไว้ทุกขั้นตอนในกระบวนการบริหารเกี่ยวกับหลัก บริหารคุณภาพการศึกษาทุกครั้งอยู่ในระดับมาก มีการตรวจสอบและประเมินผลงาน (Check) ความที่ได้ปฏิบัติไว้ทุกขั้นตอนในกระบวนการบริหารเกี่ยวกับหลักบริหารคุณภาพ การศึกษาทุกครั้ง อยู่ในระดับมาก และมหาวิทยาลัยเขียน สรุปผล และนำ ข้อเสนอแนะแก้ไข ไปปฏิบัติ (Action) ตาม กระบวนการบริหารเกี่ยวกับหลักบริหารคุณภาพการศึกษาทุกครั้งอยู่ในระดับมาก ด้านหลักคุณภาพ มหาวิทยาลัยนำ ระบบ ISO มาปฏิบัติในหลักคุณภาพเกี่ยวกับหลักบริหารคุณภาพการศึกษาอยู่ใน ระดับมาก นำระบบ TQM มาปฏิบัติในหลักคุณภาพเกี่ยวกับหลักบริหารคุณภาพการศึกษาอยู่ใน ระดับมาก นำระบบ Six Sigma มาปฏิบัติในหลักคุณภาพเกี่ยวกับหลักบริหารคุณภาพการศึกษาอยู่ ในระดับปานกลาง และนำระบบ P.S.O. มาปฏิบัติในหลักคุณภาพเกี่ยวกับหลักบริหารคุณภาพ การศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารงานธุรการ มหาวิทยาลัยได้นำนวัตกรรมในการ บริหารมาใช้ในงานธุรการอยู่ในระดับมาก และด้านความ โปร่งใสในการบริหาร มหาวิทยาลัยมี ความโปร่งใสในการบริหารงานสามารถตรวจสอบได้อยู่ในระดับมาก

ความสัมพันธ์และอิทธิพลระหว่างมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษากับการบริหารคุณภาพ การศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐาน การศึกษากับการบริหารคุณภาพการศึกษาจำแนกตาม ผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการวางแผน ดำเนินงาน

ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษา 8 มาตรฐาน จากการประเมินจากสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้

ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านบริหารการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานเพิ่มเติมอีก 6 มาตรฐาน ได้แก่ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านการมีระบบการเรียนการสอน ด้านการบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และด้านการรับสมัครนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาด้านการวางแผนดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงผลได้ดังภาพที่ 5-1

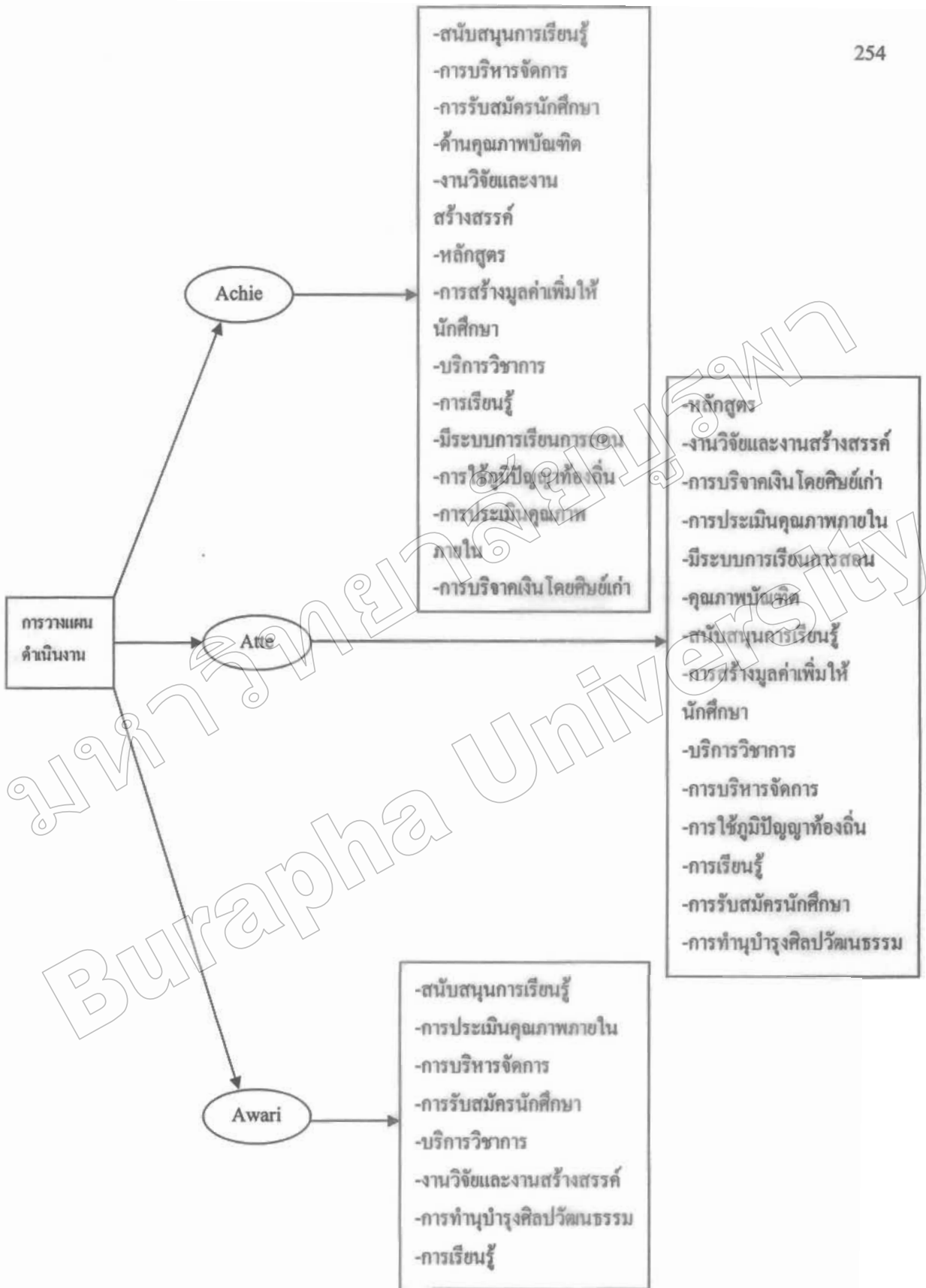

ภาพที่ 5-1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 มาตรฐานกับการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านการวางแผนดำเนินงาน

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 ด้านสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านการวางแผนการดำเนินงานได้ร้อยละ

36.6 โดยมาตรฐานที่ไม่มีตัวแปรใดอิทธิพลต่อการวางแผนดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาด้านการวางแผนและดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 14 ด้าน ซึ่งมาตรฐานที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุดคือ มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ($r = 0.483$) รองลงมาเป็นมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพภายใน ($r = 0.459$) ถัดมาเป็นมาตรฐานด้านงานวิจัยและสร้างสรรค์ ($r = 0.456$) ส่วนมาตรฐานด้านที่มีค่าความสัมพันธ์กับการวางแผนดำเนินงานต่ำที่สุดคือ มาตรฐานด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($r = 0.229$)

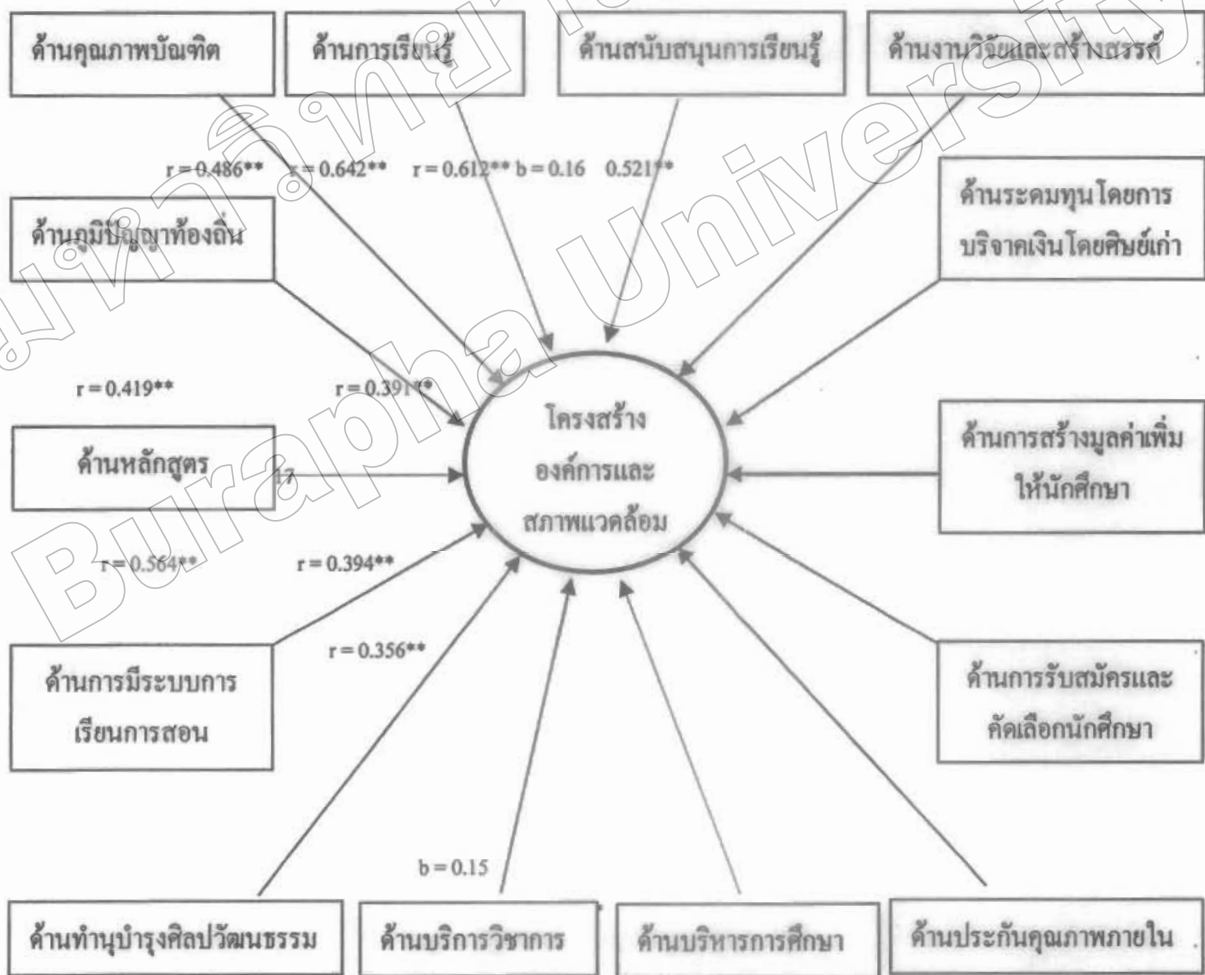
ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 ด้านกับการบริหารการศึกษาด้านการวางแผนดำเนินงานจำแนกตามผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า การวางแผนดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินระดับ Achievement มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษา 13 มาตรฐาน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการ และด้านการรับสมัครนักศึกษา สำหรับมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลประเมินอยู่ในระดับ Attempt การวางแผนดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านงานวิจัยสร้างสรรค์ และด้านการประกันคุณภาพ โดยต้นยี่เก๋ ส่วนมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมินระดับ Awareness การวางแผนดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษา 8 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านการประเมินคุณภาพภายใน ด้านการบริหารจัดการ ดังภาพที่ 5-2

ภาพที่ 5-2 แสดงลำดับความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาการบริหารคุณภาพ การศึกษาด้านการวางแผนดำเนินงาน

ด้านโครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา

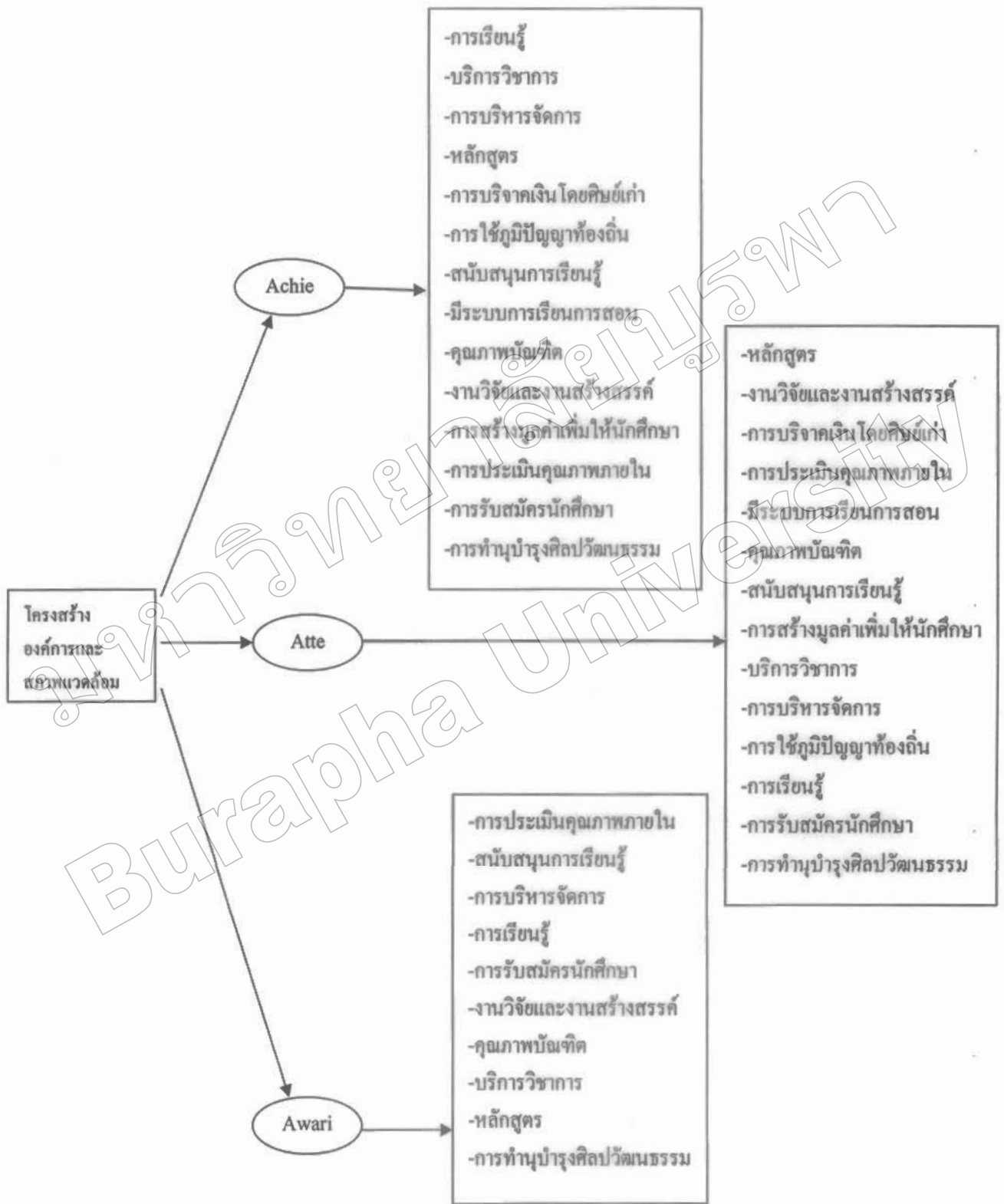
ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษา 8 มาตรฐาน จากการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ด้านบริหารการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานเพิ่มเติมอีก 6 มาตรฐาน ได้แก่ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านการมีระบบการเรียนการสอน ด้าน การระดมทุนโดยการบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษาและด้านการรับสมัคร นักศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานอุดมศึกษาด้าน โครงสร้าง องค์การและสภาพแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงผล ได้ดังภาพที่ 5-3

ภาพที่ 5-3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 มาตรฐานกับการบริหาร การศึกษาด้านโครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารสถานศึกษา

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า มาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงการบริหารคุณภาพการศึกษา ด้านโครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 58.5 โดยมาตรฐานที่มีอิทธิพลต่อโครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญคือ มาตรฐานด้านการเรียนรู้ มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ และด้าน หลักสูตร มาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาด้านโครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อม การบริหารงานอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 14 ด้าน ซึ่งมาตรฐานที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุดคือ มาตรฐานด้านการบริหารการศึกษ (r = 0.652) รองลงมาเป็นมาตรฐานด้านการเรียนรู้ (r = 0.642) ถัดมาเป็น มาตรฐานด้านสนับสนุนการเรียนรู้ (r = 0.621) ส่วนมาตรฐานด้านที่มีค่าความสัมพันธ์กับ ด้านโครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารสถานศึกษา ที่สุดคือ มาตรฐานด้านการรับสมัครและคัดเลือกนักศึกษา (r = 0.350)

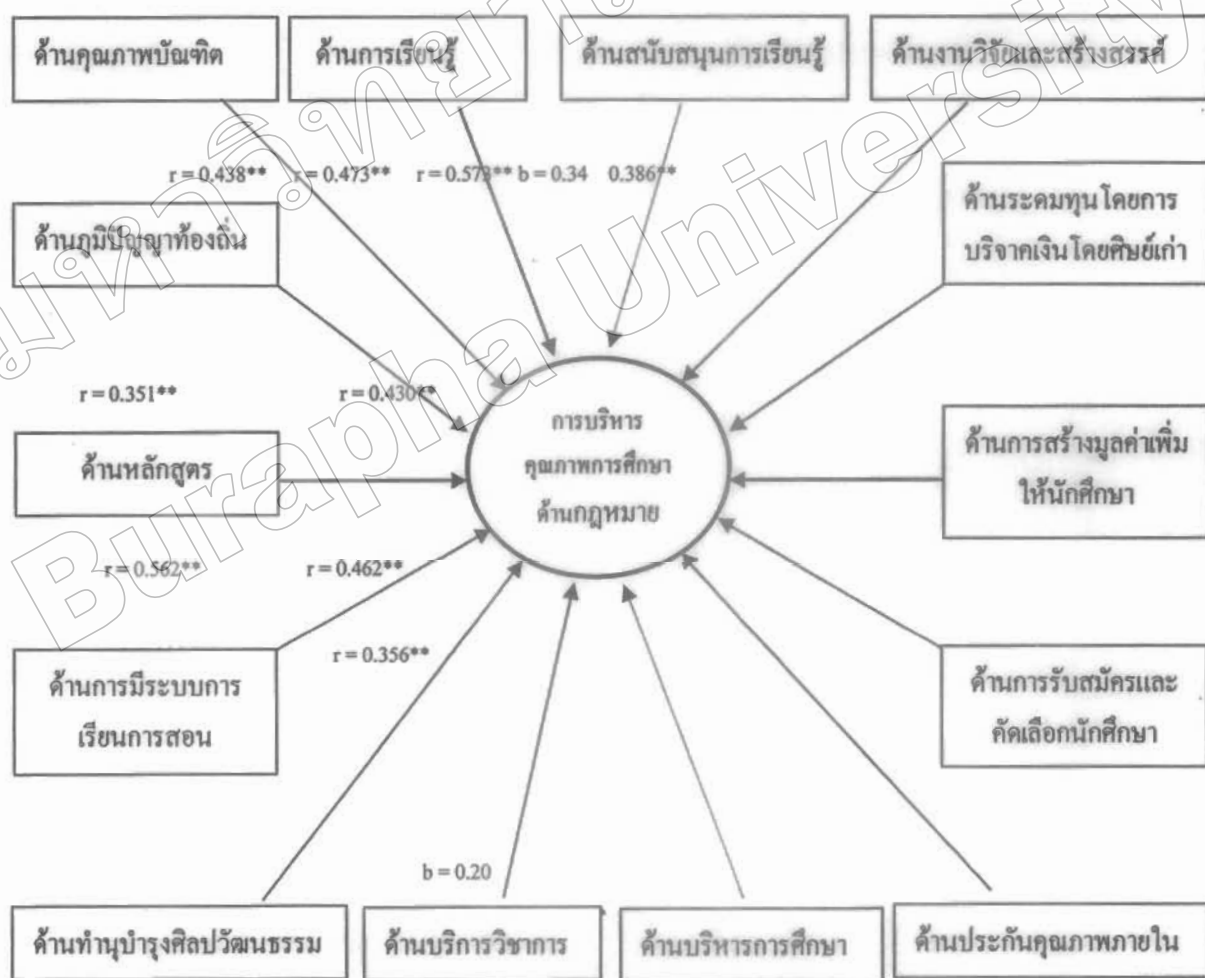
ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านกับการบริหารคุณภาพ การศึกษาด้าน โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารสถานศึกษาในแต่ละตามผลการ ประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า การบริหารคุณภาพ การศึกษาด้าน โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารสถานศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ ได้รับผลการประเมินในระดับ Achievement มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ด้านการเรียนรู้ด้านบริการวิชาการและด้าน การบริหารจัดการ สำหรับมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลประเมินอยู่ในระดับ Attempt โครงสร้างองค์การ และสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานทั้ง 14 ด้านเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ และด้านการบริหารการเงิน โดยศูนย์เก่า ส่วนมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมินระดับ Awareness โครงสร้างองค์การและ สภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานทั้ง 10 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินคุณภาพภายใน และด้านสนับสนุนการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการ ดังภาพที่ 5-4

ภาพที่ 5-4 แสดงลำดับความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษากับการบริหารคุณภาพ การศึกษาด้าน โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา

ด้านกฎหมาย

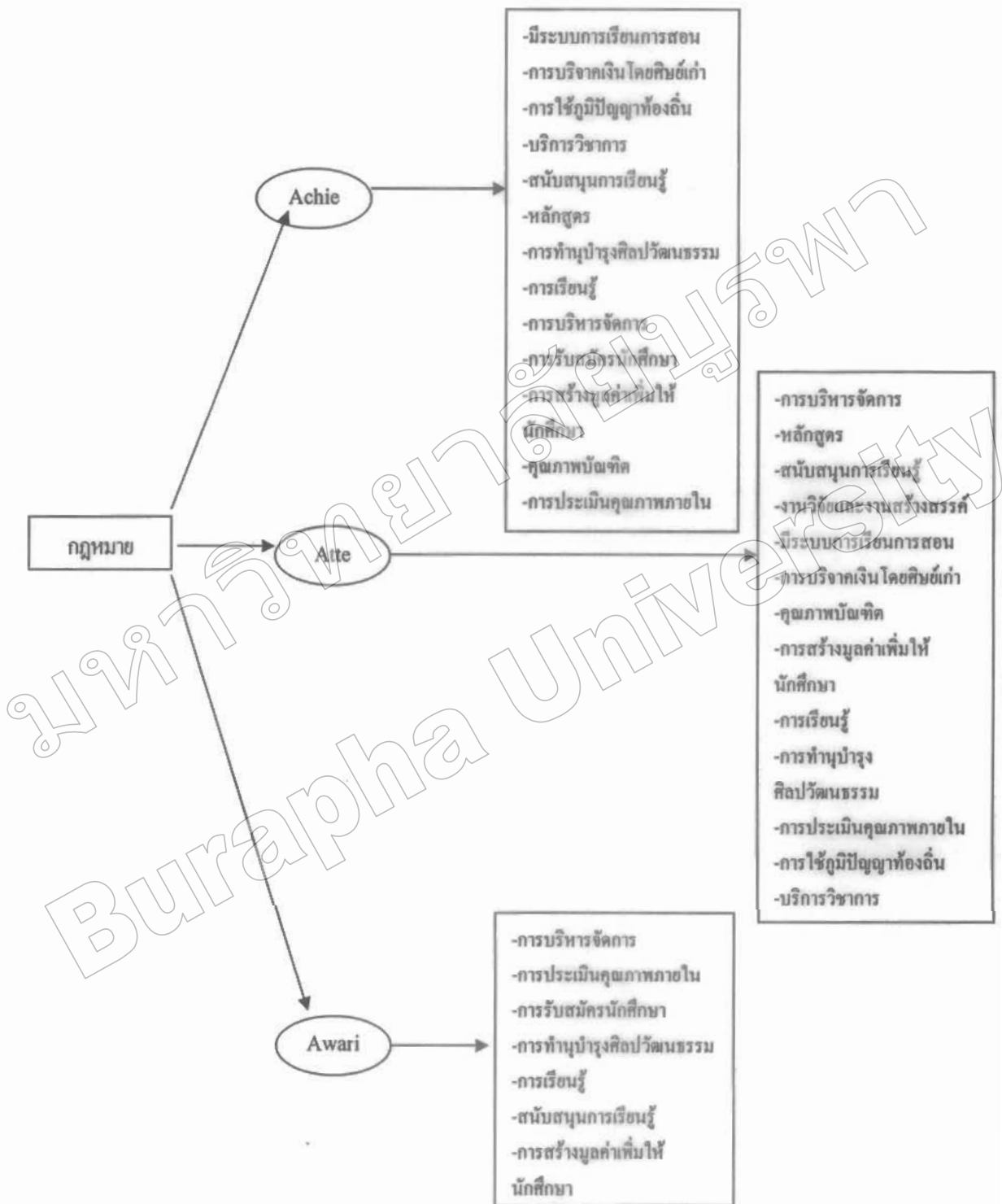
ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานการศึกษา 8 มาตรฐาน จากการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านบริหารการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานเพิ่มเติมอีก 6 มาตรฐาน ได้แก่ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านการมีระบบการเรียนการสอน ด้านการระดมทุนโดยการบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และการรับสมัครนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาด้าน การบริหารคุณภาพการศึกษาด้านกฎหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงผลในเชิงภาพที่ 5-5

ภาพที่ 5-5 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 มาตรฐานกับการบริหารการศึกษา

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า มาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านกฎหมาย ได้ร้อยละ 54.9 โดยมาตรฐานที่มีอิทธิพลต่อการบริหารการศึกษาด้านกฎหมายอย่างมีนัยสำคัญคือ มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ และมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาด้านกฎหมาย อย่างมีนัยสำคัญทั้ง 14 ด้าน ซึ่งมาตรฐานที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุดคือ มาตรฐานด้านบริหารการศึกษา ($r = 0.608$) รองลงมาเป็นมาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ($r = 0.573$) ถัดมาเป็นมาตรฐานด้านระบบการเรียนการสอน ($r = 0.510$) ส่วนมาตรฐานด้านที่มีค่าความสัมพันธ์กับด้านการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านกฎหมายต่ำที่สุดคือ มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ ($r = 0.350$)

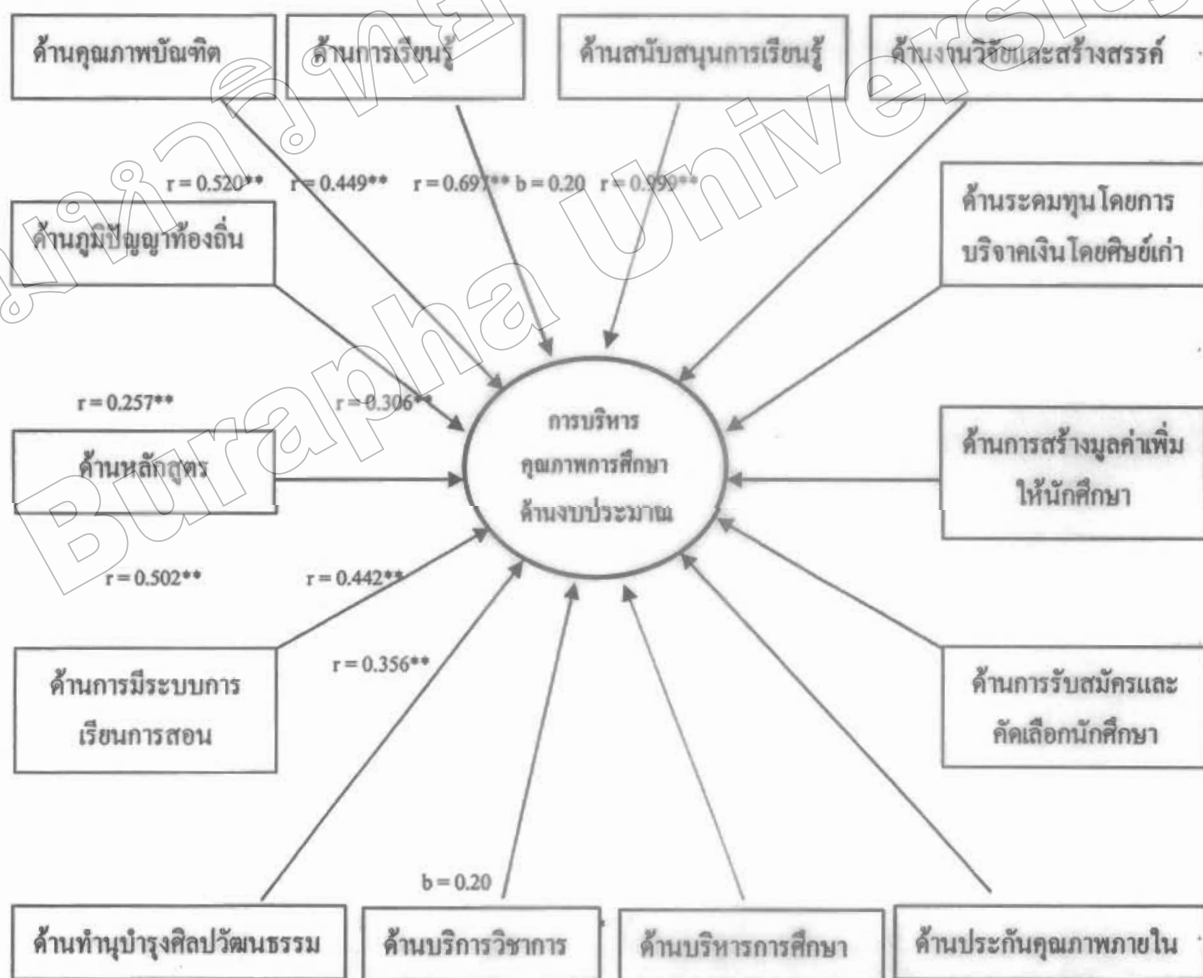
ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านกับการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านกฎหมายจำแนกตามผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า ในมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมินในระดับ Achievement การบริหารการศึกษาด้านกฎหมายมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านมีระบบการเรียนการสอน ด้านการบริจาคเงินโดยศรัทธา และด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลประเมินอยู่ในระดับ Attempt การบริหารการศึกษาด้านกฎหมาย มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร และด้านสนับสนุนการเรียนรู้ ส่วนมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมินระดับ Awareness การบริหารการศึกษาด้านกฎหมาย มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาทั้ง 7 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการประเมินคุณภาพภายใน และด้านการรับสมัครนักศึกษา ดังภาพที่ 5-6

ภาพที่ 5-6 ลำดับความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษากับการบริหารคุณภาพการศึกษา
ด้านกฎหมาย

ด้านงบประมาณ

ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานการศึกษา 8 มาตรฐาน จากการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านบริหารการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานเพิ่มเติมอีก 6 มาตรฐาน ได้แก่ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านการมีระบบการเรียนการสอน ด้านการระดมทุนโดยการบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และการรับสมัครนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษา ด้านการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านงบประมาณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงผลได้ดังภาพที่ 5-7

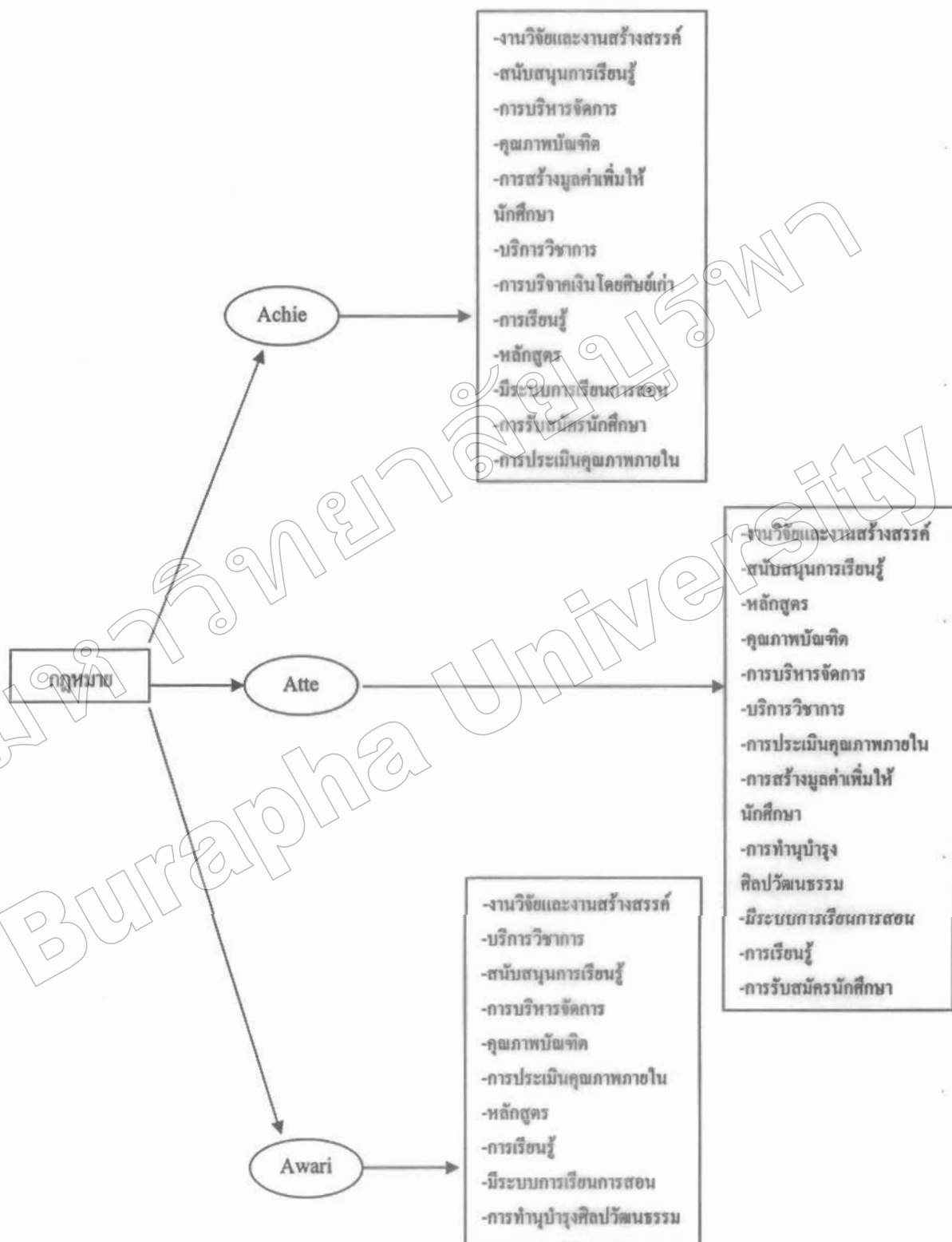

ภาพที่ 5-7 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 มาตรฐานกับการบริหารการศึกษา

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 ด้านสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านงบประมาณ ได้ร้อยละ 55.4 โดยมาตรฐานที่มีอิทธิพลต่อการบริหารการศึกษาด้านงบประมาณอย่างมีนัยสำคัญคือ มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ และมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาด้านงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทั้ง 14 ด้าน ซึ่งมาตรฐานที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุดคือ มาตรฐานด้านงานวิจัยและสร้างสรรค์ ($r = 0.996$) รองลงมาเป็น มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ($r = 0.697$) ถัดมาเป็นมาตรฐานด้านบริการวิชาการ ($r = 0.616$) ส่วนมาตรฐานด้านที่มีค่าความสัมพันธ์กับด้านการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านงบประมาณต่ำที่สุดคือมาตรฐานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ($r = 0.350$)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านกับการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านงบประมาณจำแนกตามผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า ในมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมินในระดับ Achievement การบริหารคุณภาพการศึกษาด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์กับมาตรฐาน 13 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการ สำหรับมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลประเมินอยู่ในระดับ Attempt การบริหารคุณภาพด้านการศึกษาด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ และด้านหลักสูตร ส่วนมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมินระดับ Awareness การบริหารการศึกษาด้านกฎหมายมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษา 10 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการและด้านสนับสนุนการเรียนรู้

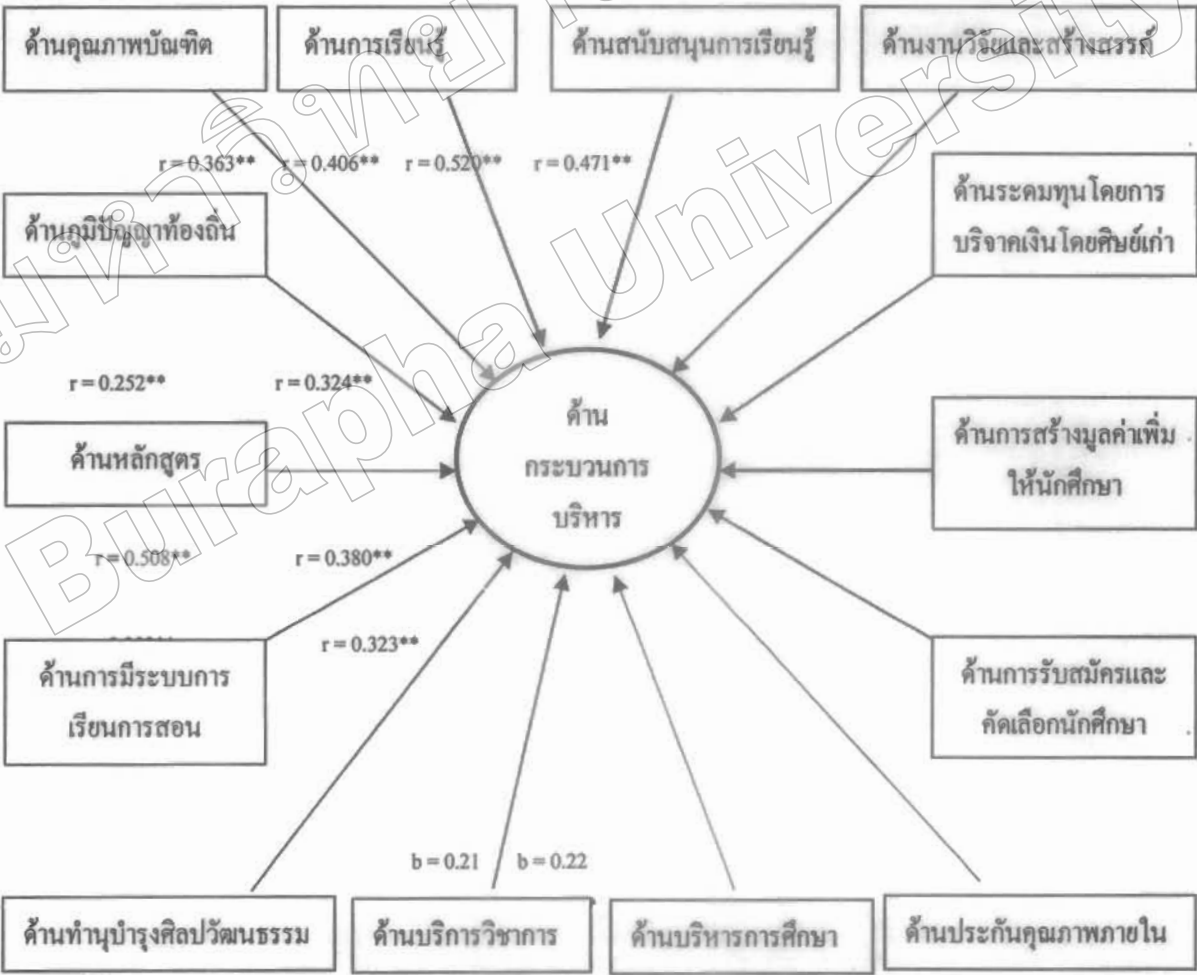
ดังภาพที่ 5-8

ภาพที่ 5-8 ลำดับความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษากับการบริหารคุณภาพ
การศึกษาด้านงบประมาณ

ด้านกระบวนการบริหาร

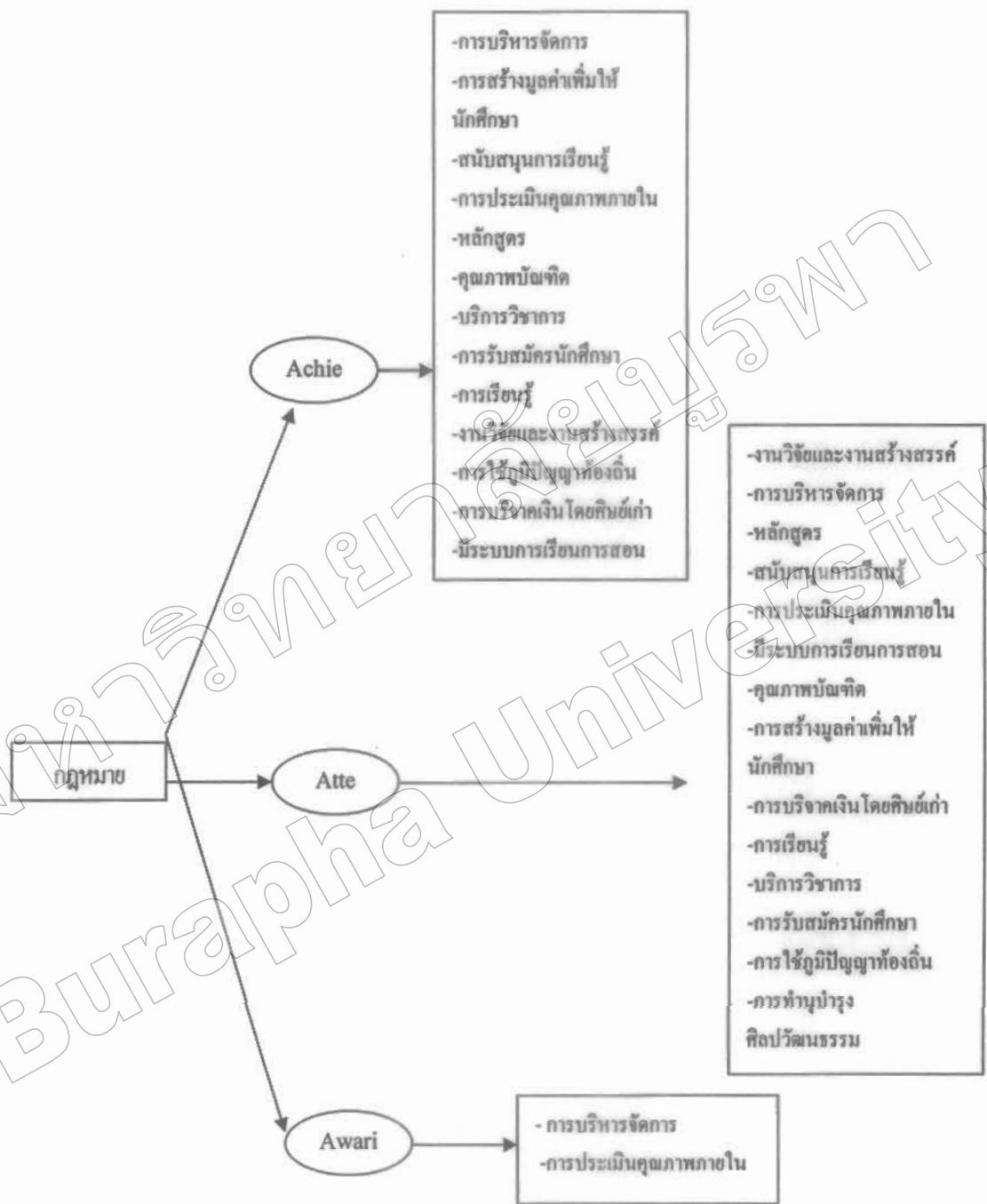
ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานการศึกษา 8 มาตรฐาน จากการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านบริหารการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานเพิ่มเติมอีก 6 มาตรฐาน ได้แก่ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านการมีระบบการเรียนการสอน ด้านการระดมทุนโดยการบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และการรับสมัครนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษา ด้านกระบวนการบริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงผลได้ดังภาพที่ 5-9

ภาพที่ 5-9 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 มาตรฐานกับการบริหารการศึกษา

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า มาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารได้ร้อยละ 45.3 โดยมาตรฐานที่มีอิทธิพลต่อการบริหารการศึกษาด้านกระบวนการบริหารอย่างมีนัยสำคัญคือ มาตรฐานด้านประกันคุณภาพภายใน มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ และมาตรฐานด้านหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาด้านกระบวนการบริหารอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 14 ด้าน ซึ่งมาตรฐานที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุดคือ มาตรฐานด้านการบริหารการศึกษา ($r = 0.578$) รองลงมาเป็นมาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ($r = 0.520$) ถัดมาเป็นมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพภายใน ($r = 0.571$) ส่วนมาตรฐานด้านที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารต่ำที่สุดคือมาตรฐานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($r = 0.239$)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านกับการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารจำแนกตามผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมินในระดับ Achievement การบริหารการศึกษาด้านกระบวนการบริหารมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านโดยด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และด้านสนับสนุนการเรียนรู้ สำหรับมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลประเมินอยู่ในระดับ Attempt การบริหารการศึกษาด้านกระบวนการบริหารมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานทั้ง 14 ด้าน โดยด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ส่วนมหาวิทยาลัย ที่ได้รับผลการประเมินระดับ Awareness การบริหารการศึกษาด้านกระบวนการบริหารมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการประกันคุณภาพภายใน ดังภาพที่ 5-10

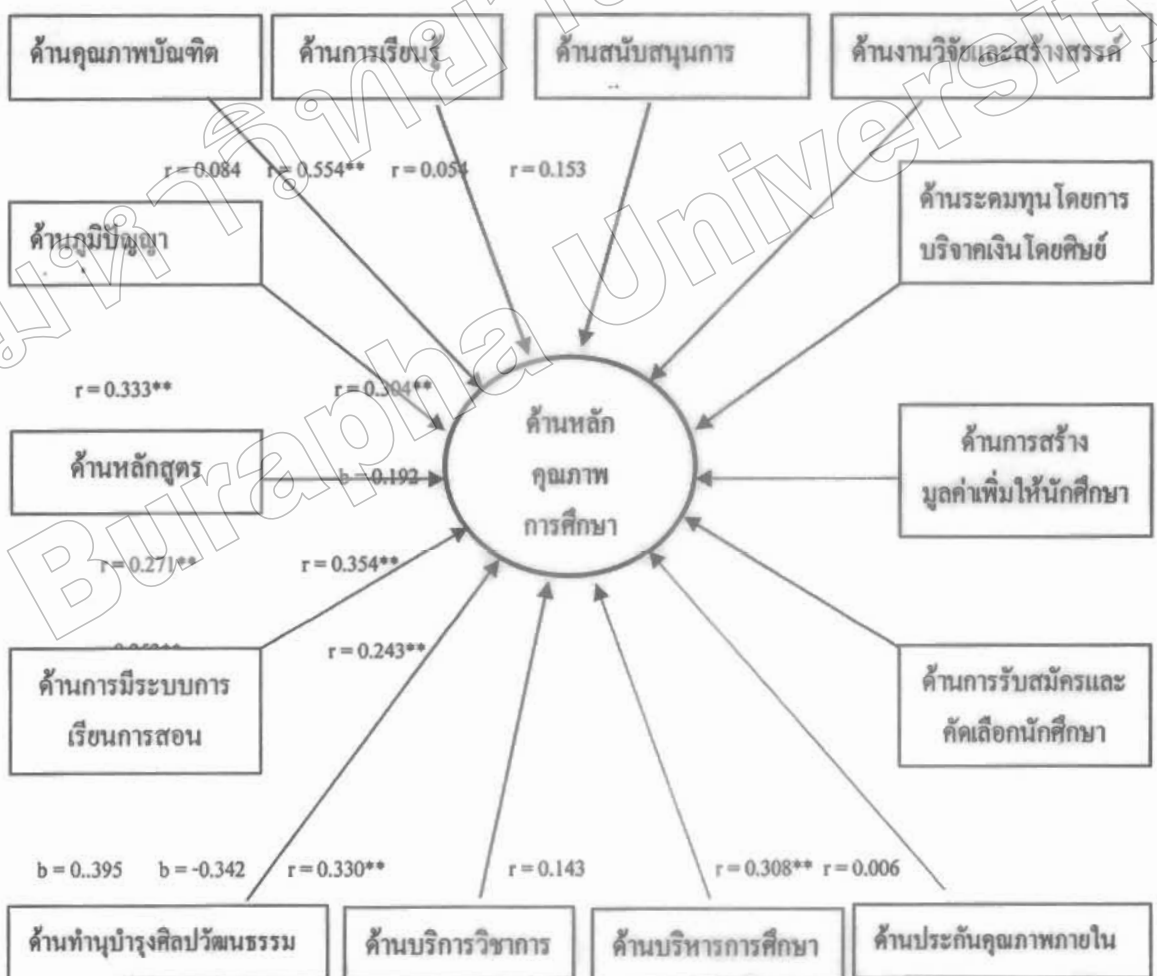
ภาพที่ 5-10 ลำดับความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษากับการบริหารคุณภาพ การศึกษาด้านกระบวนการบริหาร

ด้านหลักคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานการศึกษา 8 มาตรฐาน จากการประเมินจากสำนักงาน

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้

ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านบริหารการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานเพิ่มเติมอีก 6 มาตรฐาน ได้แก่ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านการมีระบบการเรียนการสอน ด้านการระดมทุนโดยการบริจาคเงินโดยศิษย์เก่า การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และการรับสมัครนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษา ด้านหลักคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มาตรฐานด้านการเรียนรู้ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านบริหารการศึกษา ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านการมีระบบการเรียนการสอน ด้านระดมทุนโดยการบริจาคเงินโดยศิษย์เก่า ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และด้านการรับสมัครและคัดเลือกนักศึกษา แสดงผลได้ดังภาพที่ 5-11

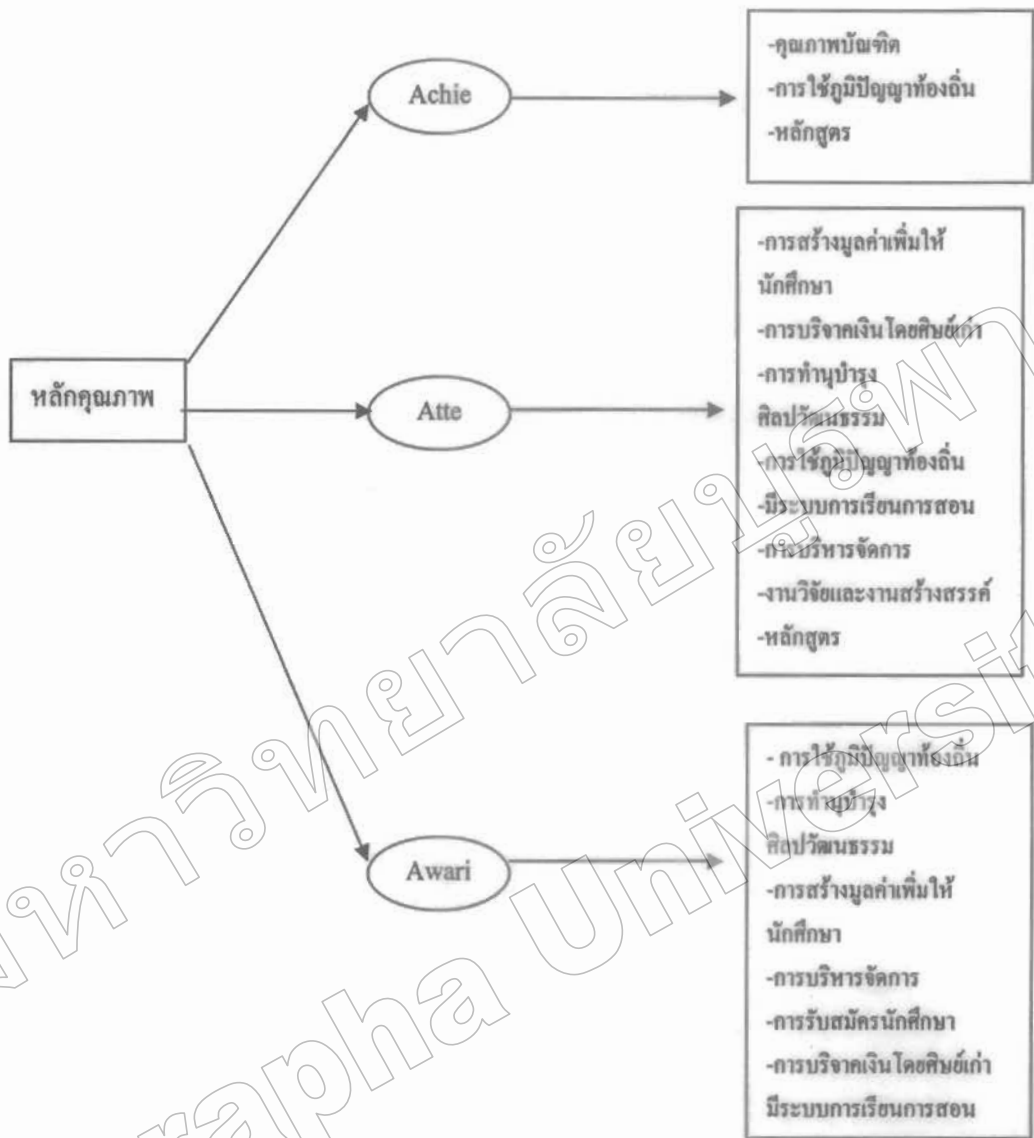

ภาพที่ 5-11 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 มาตรฐานกับการบริหารการศึกษา

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 ด้านสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านหลักคุณภาพการศึกษาได้ร้อยละ 31.1 โดยมาตรฐานที่มีอิทธิพลต่อการบริหารการศึกษาด้านหลักคุณภาพการศึกษามีนัยสำคัญคือ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการมาตรฐาน ด้านประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา มาตรฐานการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาด้านหลักคุณภาพการศึกษามีนัยสำคัญ ที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุดคือ มาตรฐานด้านการเรียนรู้ ($r = 0.554$) รองลงมา เป็น มาตรฐานด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา ($r = 0.354$) ถัดมาเป็น มาตรฐานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ($r = 0.333$) ส่วนมาตรฐานด้านที่ไม่มีค่าความสัมพันธ์กับ ด้านการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านหลักคุณภาพต่ำที่สุดคือมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพภายใน ด้านบริการวิชาการ ด้านงานวิจัยและสร้างสรรค์ และด้านสนับสนุนการเรียนรู้ด้านคุณภาพบัณฑิต

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านกับการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านหลักคุณภาพการศึกษายืนยันตามผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมิน ในระดับ Achievement การบริหารการศึกษาด้านหลักคุณภาพมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยที่ได้รับ ผลประเมินอยู่ในระดับ Attempt การบริหารการศึกษาด้านหลักคุณภาพมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษา 9 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา ด้านการบริจาคเงินโดยศรัทธา และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่วนมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมินระดับ Awareness การบริหารการศึกษาด้านหลักคุณภาพมีความสัมพันธ์กับ มาตรฐานการศึกษา 8 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา

ดังภาพที่ 5-12

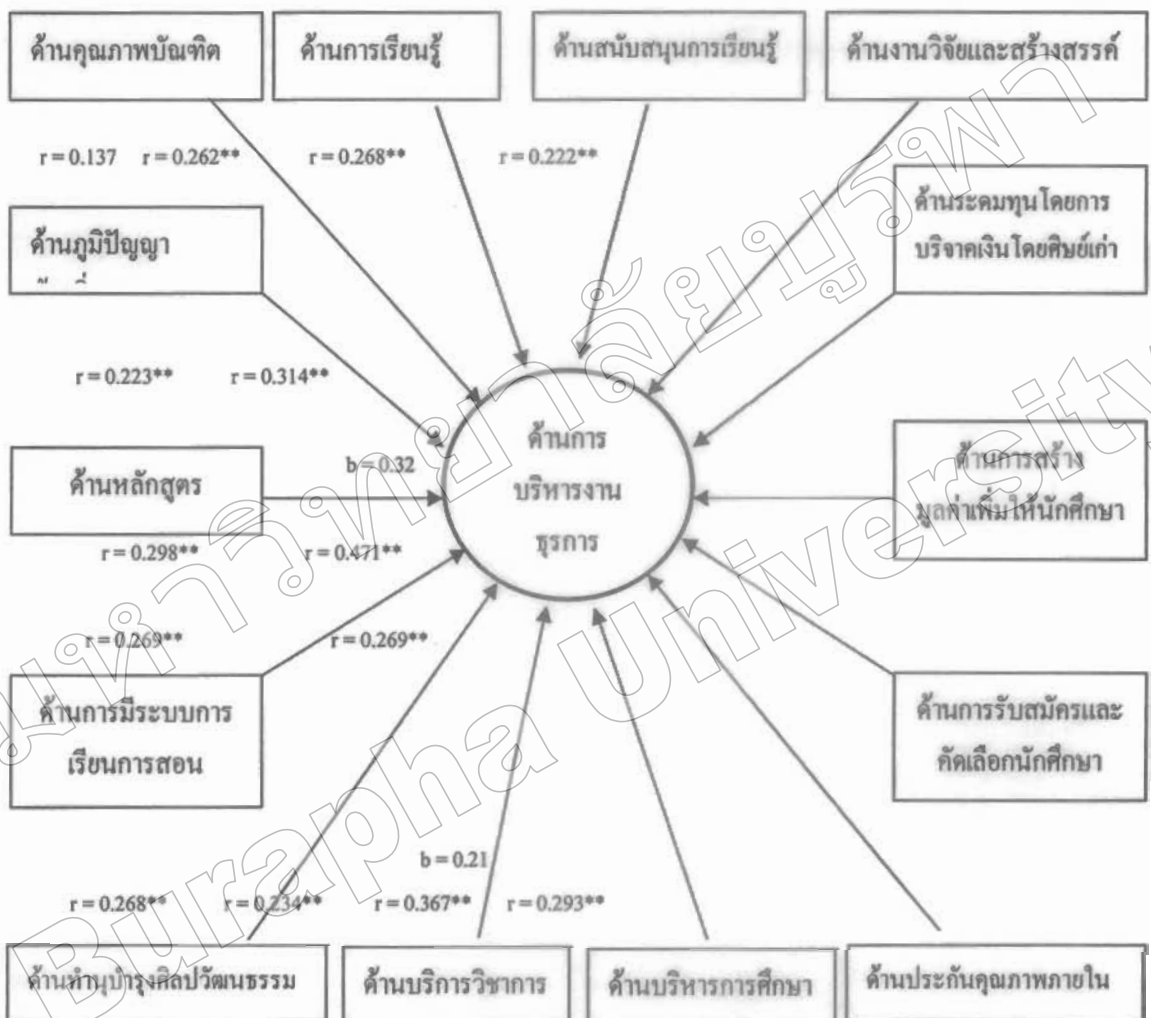

ภาพที่ 5-12 แสดงลำดับความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษากับการบริหารคุณภาพ การศึกษาด้านหลักคุณภาพ

ด้านการบริหารงานธุรการ

ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษา 8 มาตรฐาน จากการประเมินจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการ เรียนรู้ ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านบริหารการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐาน เพิ่มเติมอีก 6 มาตรฐาน ได้แก่ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านการมีระบบการเรียนการสอน ด้านการระดมทุนโดยการบริจาคเงิน โดยศรัทธา การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และการรับ

สมัครงานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาด้านการบริหารงานธุรการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงผลได้ดังภาพที่ 5-13

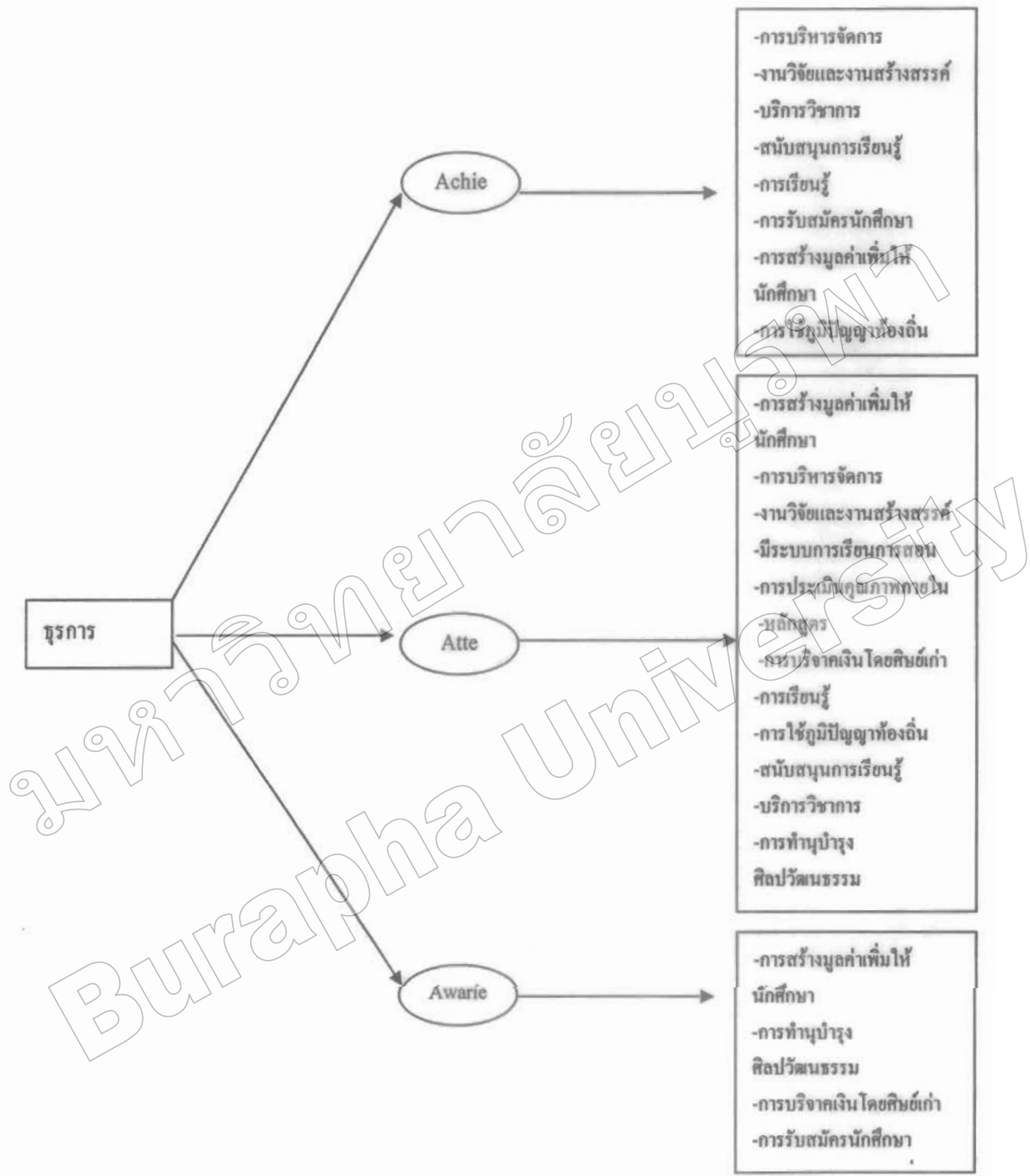

ภาพที่ 5-13 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 มาตรฐานกับการบริหารการศึกษา

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 ด้านสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารธุรการได้ร้อยละ 29.4 โดยมาตรฐานที่มีอิทธิพลต่อการบริหารการศึกษาด้านกระบวนการบริหารอย่างมีนัยสำคัญคือ มาตรฐานด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา มาตรฐานการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาด้านการบริหารธุรการอย่างมีนัยสำคัญมี 13 ด้าน ซึ่งมาตรฐานที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุดคือ

มาตรฐานด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา ($r = 0.471$) รองลงมาเป็นมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ($r = 0.367$) ถัดมาเป็นมาตรฐานด้านการบริจาดเงิน โดยศิษย์เก่า ($r = 0.314$) ส่วนมาตรฐานด้านที่ไม่มีค่าความสัมพันธ์กับด้านการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารงานธุรการคือ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต ($r = 0.137$)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านกับการบริหารคุณภาพ การศึกษาด้านการบริหารงานธุรการจำแนกตามผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมินในระดับ Achievement การบริหารการศึกษาด้านการบริหารธุรการมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษา 9 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ และด้านบริการวิชาการ สำหรับมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลประเมินอยู่ในระดับ Attempt การบริหาร การศึกษาด้านงานธุรการมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษา 13 ด้าน โดยด้านที่มีค่า ความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา ด้านการบริหารจัดการ และด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ส่วนมหาวิทยาลัย ที่ได้รับผลการประเมินระดับ Awareness การบริหารการศึกษาด้านงานธุรการมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษามี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านการบริจาดเงิน โดยศิษย์เก่า ด้านการรับสมัครนักศึกษา และด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาพที่ 5-14

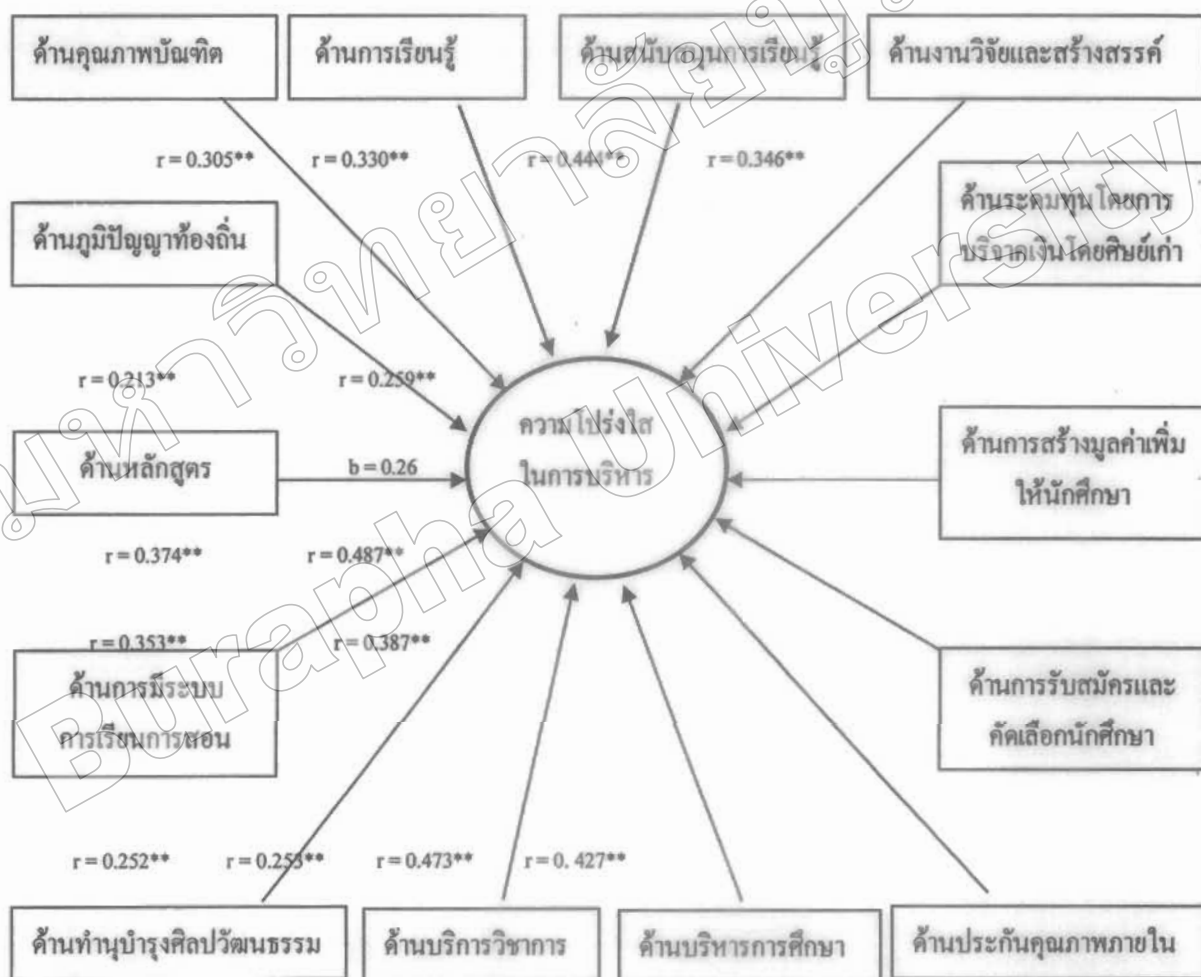

ภาพที่ 5-14 ลำดับความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษากับการบริหารคุณภาพ
การศึกษาด้านการบริหารงานธุรการ

ด้านความโปร่งใสในการบริหาร

ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษา 8 มาตรฐาน จากการประเมินจาก
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้

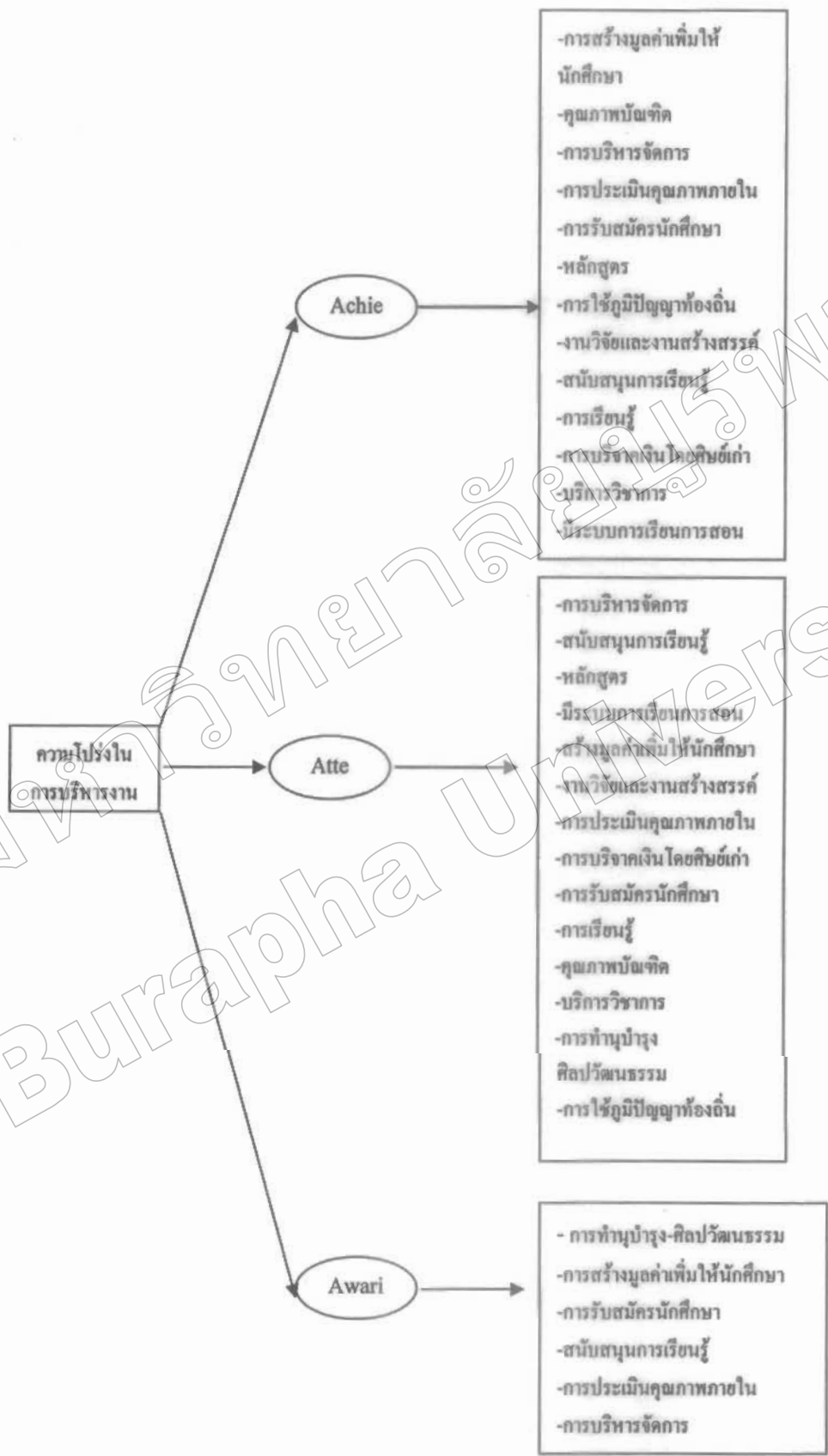
ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านบริหารการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานเพิ่มเติมอีก 6 มาตรฐาน ได้แก่ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านการมีระบบการเรียนการสอน ด้านการระดมทุนโดยการบริจาคเงินโดยศิษย์เก่า การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และการรับสมัครนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษา ด้านความโปร่งใสในการบริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงผล ดังภาพที่ 5-15

ภาพที่ 5-15 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 มาตรฐานกับการบริหาร การศึกษาด้านความโปร่งใสในการบริหารงาน

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า มาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านความโปร่งใสในการบริหารงานได้ร้อยละ 39.6 โดยมาตรฐานที่มีอิทธิพลต่อการบริหารการศึกษาด้านความโปร่งใสในการบริหารอย่างมีนัยสำคัญ คือ มาตรฐานด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา มาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาด้านความโปร่งใสในการบริหารงานอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งมาตรฐานที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุดคือ มาตรฐานด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา ($r = 0.487$) รองลงมาเป็น มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ($r = 0.473$) ถัดมาเป็นมาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ($r = 0.444$) ส่วนมาตรฐานด้านที่มีค่าความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านความโปร่งใสในการบริหารต่ำที่สุดคือมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต ($r = 0.213$)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านกับการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านความโปร่งใสในการบริหารงาน จำแนกตามผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมินในระดับ Achievement การบริหารคุณภาพการศึกษาด้านความโปร่งใสในการบริหารงานมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา ด้านคุณภาพบัณฑิต และด้านการบริหารจัดการ สำหรับมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลประเมินอยู่ในระดับ Attempt การบริหารคุณภาพการศึกษาด้านความโปร่งใสในการบริหารงานมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษา 13 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ และด้านหลักสูตร ส่วนมหาวิทยาลัยที่ได้รับผลการประเมินระดับ Awareness การบริหารคุณภาพการศึกษาด้านความโปร่งใสในการบริหารงานมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษา 6 ด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และการรับสมัครนักศึกษา ดังภาพที่ 5-16

ภาพที่ 5-16 ลำดับความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษากับการบริหารคุณภาพ การศึกษาด้านความโปร่งใสในการบริหาร

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารคุณภาพการศึกษากับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
การบริหารคุณภาพการศึกษาทั้ง 8 ด้านมีความสัมพันธ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง
14 ตัว เรียงลำดับของความสัมพันธ์ดังนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพบัณฑิต ได้แก่ งบประมาณ
โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กฎหมาย กระบวนการบริหาร การ
วางแผนดำเนินงาน ความโปร่งใสในการบริหาร และ การบริหารงานธุรการ

2. มาตรฐานด้านการเรียนรู้

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการเรียนรู้ ได้แก่
โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กฎหมาย งบประมาณ
กระบวนการบริหาร การวางแผนดำเนินงาน การบริหารงานธุรการ ความโปร่งใสในการบริหาร
และ หลักคุณภาพ

3. มาตรฐานด้านสนับสนุนการเรียนรู้

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านสนับสนุนการเรียนรู้
ได้แก่ งบประมาณ โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กฎหมาย
กระบวนการบริหาร การวางแผนดำเนินงาน ความโปร่งใสในการบริหาร การบริหารงานธุรการ

4. มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านงานวิจัยและสร้างสรรค์
ได้แก่ งบประมาณ โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กระบวนการ
บริหาร การวางแผนดำเนินงาน กฎหมาย ความโปร่งใสในการบริหาร การบริหารงานธุรการ และ
หลักคุณภาพ

5. มาตรฐานด้านบริการวิชาการ

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านบริการวิชาการ
เรียงลำดับจาก มากไปน้อย งบประมาณ โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหาร
การพัฒนา การวางแผนดำเนินงาน กฎหมาย กระบวนการบริหาร ความโปร่งใสในการบริหาร
การบริหารงานธุรการ และ หลักคุณภาพ

6. มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กฎหมาย โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา

หลักคุณภาพ งบประมาณ การบริหารงานธุรการ การวางแผนดำเนินงาน ความโปร่งใสในการบริหาร และ กระบวนการบริหาร

7. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กฎหมาย กระบวนการบริหาร งบประมาณ ความโปร่งใสในการบริหาร การวางแผนดำเนินงาน การบริหารงานธุรการ และ หลักคุณภาพ

8. มาตรฐานด้านการประเมินคุณภาพภายใน

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการประเมินคุณภาพภายใน ได้แก่ โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กระบวนการบริหาร กฎหมาย การวางแผนดำเนินงาน งบประมาณ ความโปร่งใสในการบริหาร และ การบริหารงานธุรการ

9. มาตรฐานด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กฎหมาย หลักคุณภาพ ความโปร่งใสในการบริหาร กระบวนการบริหาร การวางแผนดำเนินงาน การบริหารงานธุรการ และ งบประมาณ

10. มาตรฐานด้านหลักสูตร

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านหลักสูตร ได้แก่ โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กฎหมาย กระบวนการบริหาร งบประมาณ ความโปร่งใสในการบริหาร การวางแผนดำเนินงาน การบริหารงานธุรการและ หลักคุณภาพ

11. มาตรฐานด้านมีระบบการเรียนการสอน

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านมีระบบการเรียนการสอน ได้แก่ กฎหมาย โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา งบประมาณ การวางแผนดำเนินงาน ความโปร่งใสในการบริหาร กระบวนการบริหาร การบริหารงานธุรการ และหลักคุณภาพ

12. มาตรฐานด้านการบริจาคเงินโดยศรัทธา

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการบริจาคเงิน โดยศรัทธา ได้แก่ กฎหมาย โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กระบวนการ

บริหาร การบริหารงานธุรการ หลักคุณภาพ งบประมาณ การวางแผนดำเนินงาน และ ความโปร่งใสในการบริหาร

13. มาตรฐานการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐาน การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา ได้แก่ การบริหารงานธุรการ กฎหมาย การวางแผนดำเนินงาน งบประมาณ โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กระบวนการบริหาร หลักคุณภาพ และ ความโปร่งใสในการบริหาร

14. มาตรฐาน ด้านการรับสมัครนักศึกษา

การบริหารคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐาน ด้านการรับสมัครนักศึกษา ได้แก่ ความโปร่งใสในการบริหาร การวางแผนดำเนินงาน กฎหมาย โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา กระบวนการบริหาร งบประมาณ การบริหารงานธุรการ และ หลักคุณภาพ

อิทธิพลที่มาตรฐานคุณภาพการศึกษามีต่อการบริหารคุณภาพการศึกษา

ปัจจัยทางด้านมาตรฐานการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อมาตรฐานการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 มีดังนี้

มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านงานวิจัยและงาน สร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านมีระบบการเรียนการสอน การบริจาคเงินโดยศรัทธา และ การรับสมัครนักศึกษา ไม่มีอิทธิพลกับการบริหารคุณภาพทางการศึกษาด้านใดเลย

มาตรฐานด้านการเรียนรู้ มีอิทธิพลต่อ การบริหารคุณภาพการศึกษาด้าน โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา

มาตรฐานด้านสนับสนุนการเรียนรู้ มีอิทธิพลต่อการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านกฎหมายและงบประมาณ

มาตรฐานด้านการบริหารจัดการมีอิทธิพลต่อการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านกฎหมาย งบประมาณ กระบวนการบริหาร และหลักคุณภาพ

มาตรฐานด้านการประเมินคุณภาพภายในมีอิทธิพลต่อการบริหารคุณภาพการศึกษาด้าน กระบวนการบริหาร และหลักคุณภาพ

มาตรฐานด้านหลักสูตรมีอิทธิพลต่อการบริหารคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการบริหาร

มาตรฐานด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา มีอิทธิพลต่อการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านหลักคุณภาพ การบริหารงานธุรการ และความโปร่งใสในการบริหารงานธุรการ

ที่กล่าวมาแล้วนั้น จะแสดงให้เห็นว่า การที่จะบริหารคุณภาพการศึกษาโดยวิธีใดนั้น บางครั้งตัวมาตรฐานการศึกษาเอง จะเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดการบริหารขึ้นมา

ผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย
สมมติฐานของงานวิจัย

ตารางที่ 5-4 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม Achievement กับการบริหารคุณภาพการศึกษา

การบริหารคุณภาพการศึกษา		มาตรฐานคุณภาพการศึกษา													
		1 ด้านคุณลักษณะบัณฑิต	2 ด้านการเรียนรู้	3 ด้านสนับสนุนการวิจัย	4 ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	5 ด้านบริการวิชาการ	6 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	7 ด้านบริหารจัดการ	8 ด้านการประเมินคุณภาพภายใน	9 ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	10 ด้านหลักสูตร	11 ด้านระบบการเรียนการสอน	12 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	13 ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้บัณฑิต	14 ด้านการรับสภานักศึกษา
A	1. การวางแผน	**	**	**	**	**		**	**	**	**	**	**	**	**
C	คำนิมงาน														
H	2. โครงสร้างองค์การ	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
I	และสภาพแวดล้อมการ														
E	บริหารการพัฒนา														
V	3. กฎหมาย	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
E	4. งบประมาณ	**	**	**	**	**		**	**	**	**	**	**	**	**
M															
E	5. กระบวนการบริหาร	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
N															
T	6. หลักคุณภาพ	**								**	**				
	7. การบริหารงาน		**	**	**	**		**		**	**			**	**
	ธุรการ														
	8. ความโปร่งใสในการ	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	บริหาร														

จากตารางที่ 5-4 ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่ามหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินระดับ Achievement ใช้การบริหารคุณภาพการศึกษา 7 ด้าน ยกเว้นด้านหลักคุณภาพ สำหรับด้านอื่น ๆ จะเน้นไปที่มาตรฐานคุณภาพในระดับสูง ยกเว้นมาตรฐานคุณภาพด้านที่ 6 รูปแบบนี้จะไม่ให้ความสำคัญมาก หลักคุณภาพด้านที่ 6 ในรูปแบบนี้เน้นน้อยมากคือ ระบบ ISO, TQM, Six Sigma, P.S.O.

ตารางที่ 5-5 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม Attempt
กับการบริหารคุณภาพการศึกษา

การบริหารคุณภาพการศึกษา		มาตรฐานคุณภาพการศึกษา													
		1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	2 ด้านการเรียนรู้	3 ด้านสนับสนุนการเรียนรู้	4 ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	5 ด้านบริการวิชาการ	6 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	7 ด้านการบริหารจัดการ	8 ด้านการประเมินคุณภาพภายใน	9 ด้านการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาท้องถิ่น	10 ด้านหลักคุณธรรม	11 ด้านมีระบบการประกันคุณภาพ	12 ด้านการวิจัยและนวัตกรรม	13 ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษา	14 ด้านการรับสมัครนักศึกษา
A T T E M P T	1. การวางแผนดำเนินงาน	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	2. โครงสร้างองค์การและ สภาพแวดล้อมการบริหาร การพัฒนา	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	3. กฎหมาย	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	4. งบประมาณ	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	5. กระบวนการบริหาร	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	6. หลักคุณภาพ				**		**	**		**	**	**	**	**	**
	7. การบริหารงานธุรการ		**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	8. ความโปร่งใสในการ บริหาร	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**

จากตารางที่ 5-5 ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่ามหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมิน
ระดับ Attempt ในรูปแบบนี้ จะใช้การบริหารคุณภาพการศึกษาทุกด้านกับมาตรฐานคุณภาพ
การศึกษา แต่จะใช้ในระดับที่เสมอกัน ไม่เน้นมาตรฐานหนึ่งมาตรฐานใดเป็นพิเศษ แต่ในหลักการ
บริหารด้านหลักคุณภาพจะเน้นน้อยกว่าหลักการบริหารคุณภาพแต่ในหลักคุณภาพด้านอื่น

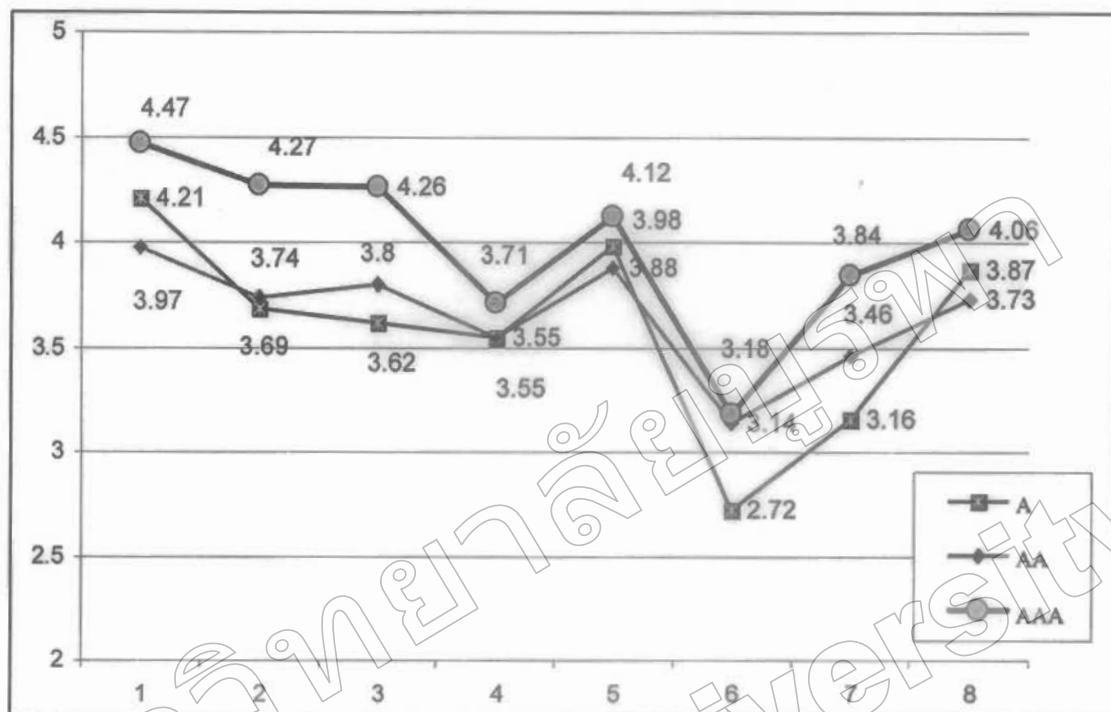
ตารางที่ 5-6 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม Awareness
กับการบริหารคุณภาพการศึกษา

การบริหารคุณภาพการศึกษา		มาตรฐานคุณภาพการศึกษา													
		1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	2 ด้านการเรียนรู้	3 ด้านสนับสนุนการเรียนรู้	4 ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	5 ด้านบริการวิชาการ	6 ด้านการกำกับดูแลพัฒนาวัฒนธรรม	7 ด้านการบริหารจัดการ	8 ด้านการประเมินคุณภาพภายใน	9 ด้านการรับผิดชอบต่อสังคม	10 ด้านคุณธรรม	11 ด้านมีระบบหรือแนวทางการสอน	12 ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์	13 ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับนักศึกษา	14 ด้านการรับสมัครนักศึกษา
A W A R E N S S	1. การวางแผน ดำเนินงาน		**	**	**	*	**	**	*						*
	2. โครงสร้างองค์การ และสภาพแวดล้อมการ บริหารการพัฒนา	**	**	*	*	**	**	*	*		*			*	
	3. กฎหมาย		**	**			**	*	*					**	*
	4. ขอบประมาณ	**	**	*	*	*	**	*	*		*	*			
	5. กระบวนการบริหาร							*	*						
	6. หลักคุณภาพ						*	*		*	*	*	*	*	*
	7. การบริหารงาน ธุรการ						*			*			*	*	*
	8. ความโปร่งใสในการ บริหาร						*	*		*	*	*	*	*	*

จากตารางที่ 5-6 จากผลสรุปการวิจัย กลุ่มที่ได้ระดับ Awareness ในรูปแบบนี้
กลุ่มมหาวิทยาลัยที่ใช้หลักบริหารคุณภาพกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา 8 ประการ ที่สำนักงาน
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากำหนด หลักการบริหารคุณภาพการศึกษาที่ใช้คือ
ขอบประมาณ โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา การวางแผน
ดำเนินงาน และกฎหมาย ขณะเดียวกัน ได้ดำเนินมาตรฐานเพิ่มเติมอื่น ๆ น้อยกว่ารูปแบบอื่นมาก

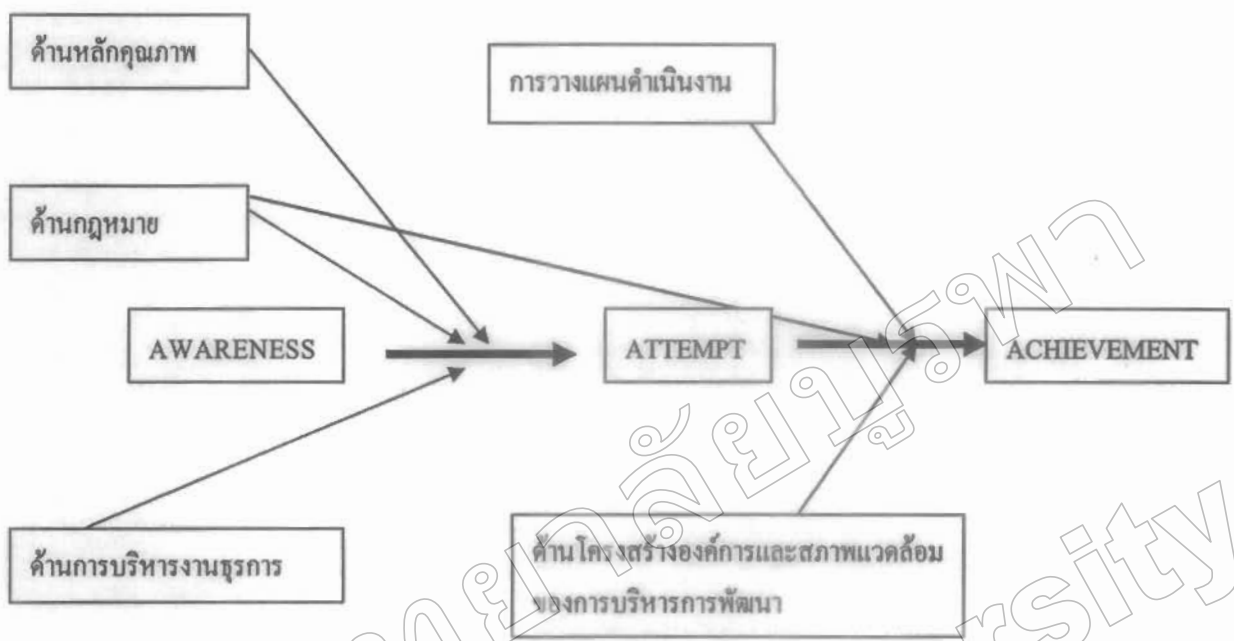
ตารางที่ 5-7 สรุปค่าความสัมพันธ์ของหลักบริหารคุณภาพการศึกษากับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่เกิดเป็นรูปแบบ Achievement Attempt และ Awareness

การบริหาร คุณภาพ การศึกษา	ผลการ ประเมิน	มาตรฐานคุณภาพการศึกษาคำถามของสมศ.							มาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ผู้วิจัยนำเสนอ						
		มฐ. ที่ 1	มฐ. ที่ 2	มฐ. ที่ 3	มฐ. ที่ 4	มฐ. ที่ 5	มฐ. ที่ 6	มฐ. ที่ 7	มฐ. ที่ 8	มฐ. ที่ 9	มฐ. ที่ 10	มฐ. ที่ 11	มฐ. ที่ 12	มฐ. ที่ 13	มฐ. ที่ 14
ด้านที่ 1	ACHIE	.582	.444	.661	.538	.516	.076	.654	.381	.401	.530	.425	.349	.518	.621
	ATTEM	.426	.321	.417	.529	.399	.303	.389	.441	.351	.552	.443	.460	.412	.320
	AWAR	.168	.205	.479	.226	.244	.222	.347	.440	.016	.022	.066	-.100	.194	.245
ด้านที่ 2	ACHIE	.551	.748	.588	.479	.734	.284	.713	.307	.622	.658	.569	.650	.456	.288
	ATTEM	.478	.597	.566	.582	.433	.543	.623	.463	.578	.627	.578	.446	.347	.242
	AWAR	.414	.546	.624	.439	.398	.216	.598	.685	.044	.355	.076	.106	.188	.443
ด้านที่ 3	ACHIE	.440	.496	.558	.253	.614	.513	.494	.422	.625	.539	.689	.638	.464	.492
	ATTEM	.491	.464	.591	.515	.267	.449	.679	.430	.422	.679	.563	.329	.475	.264
	AWAR	.143	.264	.250	-.003	.161	.296	.392	.373	.159	.099	.128	-.045	.219	.341
ด้านที่ 4	ACHIE	.594	.480	.705	.990	.504	.133	.658	.297	.241	.429	.378	.488	.590	.373
	ATTEM	.530	.430	.711	.969	.501	.466	.541	.498	.356	.568	.462	.340	.487	.364
	AWAR	.487	.349	.555	.868	.712	.178	.550	.423	.019	.354	.289	.086	.151	.116
ด้านที่ 5	ACHIE	.652	.504	.669	.500	.580	.207	.717	.669	.456	.654	.380	.453	.689	.505
	ATTEM	.488	.468	.599	.694	.423	.353	.662	.553	.363	.640	.530	.472	.483	.391
	AWAR	-.026	.073	.189	.017	-.058	-.014	.246	.234	-.006	.100	-.185	.072	-.146	-.031
ด้านที่ 6	ACHIE	.236	.177	.011	.068	.147	.094	.190	-.128	.232	.228	.154	-.056	-.048	.180
	ATTEM	.169	.182	.068	.289	.176	.411	.309	-.005	.356	.282	.324	.456	.529	.279
	AWAR	-.011	.170	-.109	-.020	.079	.426	.360	.057	.440	.218	.249	.277	.367	.301
ด้านที่ 7	ACHIE	-.037	.247	.266	.389	.339	.121	.527	.164	.215	.215	.123	.173	.228	.233
	ATTEM	.199	.259	.239	.345	.229	.216	.379	.316	.249	.305	.334	.305	.470	.214
	AWAR	-.116	.126	.086	-.128	.080	.455	.056	.126	.296	.197	.145	.322	.505	.304
ด้านที่ 8	ACHIE	.588	.333	.349	.350	.316	.170	.473	.421	.379	.402	.292	.319	.657	.417
	ATTEM	.331	.334	.517	.448	.253	.219	.536	.440	.212	.490	.462	.369	.456	.360
	AWAR	.010	.193	.300	.094	.108	.393	.260	.299	.133	-.002	.070	.058	.329	.320

ภาพที่ 5-17 แสดงค่าเฉลี่ยระดับการบริหารคุณภาพทั้ง 8 ด้าน ระหว่างกลุ่ม AWARENESS (A) ATTEMPT (AA) และ ACHIEVEMENT (AAA)

จากภาพที่ 5-17 แสดงให้เห็นว่ากลุ่ม ACHIEVEMENT จะมีค่าเฉลี่ยระดับการบริหารคุณภาพการศึกษาทั้ง 8 ด้าน สูงกว่ากลุ่ม AWARENESS และ ATTEMPT

ภาพที่ 5-18 แสดงการเพิ่มระดับการบริหารคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาจากระดับ AWARENESS ไปสู่ ATTEMPT และ ไปสู่ ACHIEVEMENT

จากภาพที่ 5-18 แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยที่ได้ผลการประเมิน AWARENESS สามารถพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เป็น ATTEMPT ได้ เมื่อเน้นหลักบริหารคุณภาพการศึกษา ด้านกฎหมาย ด้านหลักคุณภาพ และด้านการบริหารงานธุรการเพิ่มขึ้น ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจาก ATTEMPT จะพัฒนาให้เป็น ACHIEVEMENT ได้ เมื่อเน้นหลักบริหารคุณภาพการศึกษาด้านการวางแผนดำเนินงาน ด้าน โครงสร้างองค์กรและ สภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา และด้านกฎหมายเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้
ประเด็นที่ 1 ระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของไทยทั้งหมด 8 มาตรฐาน มี 7 มาตรฐานที่ได้รับการประเมินในระดับมากและมากที่สุด แต่มีอยู่มาตรฐานหนึ่งที่มาตรฐานอยู่ในระดับปานกลางหรือมีระดับมาตรฐานต่ำที่สุดในกลุ่มคือมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิตซึ่งเป็นเรื่องที่นักการศึกษาหรือผู้บริหารสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องตระหนักและ

หันมาพิจารณาเป็นอย่างยิ่งเพราะหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัยที่สำคัญมากที่สุดคือการผลิตบัณฑิต แต่บัณฑิตไทยมีมาตรฐานต่ำที่สุดต่ำกว่าทุกมาตรฐานจากการประเมินครั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากดัชนีจึงพบว่าสาเหตุที่มีมาตรฐานด้านนี้ต่ำมาจากผลงานของนักศึกษาที่ถูกตีพิมพ์ในรูปของบทความจากวิทยานิพนธ์ทั้งปริญญาโทและปริญญาเอกมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับสภาพเป็นจริงเพราะหลักสูตรระดับปริญญาโทในสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีแผนให้นักศึกษาเลือก 2 แผน คือ แผนที่ต้องทำวิทยานิพนธ์และแผนที่ไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ และนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกที่จะไม่ทำวิทยานิพนธ์จึงอาจทำให้ผลการประเมินของมาตรฐานต่ำ แนวทางในการแก้ปัญหา นั้น คงต้องมีการปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรใหม่ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการทำวิทยานิพนธ์มากขึ้น

ประเด็นที่ 2 คือ มาตรฐานการประกันคุณภาพเพิ่มเติม มาตรฐานด้านหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาไทยถึงแม้จะอยู่ในระดับมากก็ตามแต่มีค่าเฉลี่ยผลของการประเมินต่ำกว่า 4 จาก 5 ระดับ ควรเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะกลับมาพิจารณาถึงหลักสูตรให้มีมาตรฐานสูงขึ้น เพราะหลักสูตรคือผลิตภัณฑ์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยและหลักสูตรจะส่งผลถึงตัวนักศึกษาที่จบ ไปจะส่งผลถึงคุณภาพของบัณฑิตที่จะจบ ไปด้วย และ ในมาตรฐานการประเมินชุดเดียวกันที่มีผลการประเมินต่ำที่สุดคือ มาตรฐานด้านการประกันเงิน โดยศิษย์เก่าและด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งอาจเป็นผลเนื่องมาจากสถาบันการศึกษายังให้ความสำคัญต่อด้านนี้น้อยมาก

ประเด็นที่ 3 ด้านการบริหารคุณภาพทางการศึกษาซึ่งมีทั้งหมด 8 ด้านจากการประเมินพบว่าสถาบันการศึกษาให้ความสำคัญกับการวางแผนและการดำเนินงานมากที่สุด ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการการเกิดขึ้นมาของ สมศ. มหาวิทยาลัยทุกแห่งต้องให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพทางการศึกษาทุกมหาวิทยาลัยจึงต้องมีการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น ส่วนด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากแผนนั้นจะมีค่าการประเมินต่ำกว่าเนื่องจากอาจจะไม่มีปัจจัยอื่น ๆ ก็เป็นไปได้

ประเด็นที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม Awareness กับคุณภาพทางการบริหารการศึกษา และแนวทางที่จะพัฒนาเป็น Attempt และ Achievement ผลการทดสอบสมมติฐานทำให้ได้ข้อค้นพบว่า ในมหาวิทยาลัยที่ได้ผลการประเมินระดับ Awareness การบริหารจัดการด้านการวางแผนและการดำเนินงานนั้นมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการประกันคุณภาพทางการศึกษา 1) ด้านการเรียนรู้ 2) ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ 3) ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ 4) ด้านบริการวิชาการ 5) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

6) ด้านการบริหารจัดการ 7) ด้านการประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งอธิบายได้ว่ามหาวิทยาลัยที่ให้ความสำคัญกับการวางแผนการดำเนินงานมากมักจะได้รับผลการประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพทางศึกษาในระดับมากด้วย แสดงได้ว่ามหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพทางการศึกษาในระดับ Awareness ได้ให้ความสำคัญต่อมาตรฐานด้านการเรียนรู้ มีการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 10) ปรัชญาของโสเครตีส ปรัชญาของเพลโต ปรัชญาของอริสโตเติล ปรัชญาของโรมัส สอบ (วรเชษฐ์มพศร, 2539, หน้า 13) วิธีการสอนแบบค่อยเป็นค่อยไปของฟริส (Frise) และงานวิจัยที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของ วรณรัตน์ ใจชัยกุล (2546, หน้า 90) ที่ได้วิจัยในเรื่องการพัฒนา รูปแบบการควบคุมคุณภาพการแปลงหลักสูตร ไปสู่การสอนของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีข้อค้นพบตอนหนึ่งว่า ผู้มีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนคือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน

มหาวิทยาลัยเหล่านี้ มีการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ โดยนักศึกษา และ นำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ที่สอดคล้องกับ หน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 10) การเรียนการสอนที่ดี ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ต้องดีด้วย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 9 (4) (5)) คนอาจารย์ที่มีการสอนที่มีประสิทธิภาพจะมีผลโดยตรงต่อคุณภาพบัณฑิต (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 4-5) สอดคล้องกับการศึกษาของนานาชาติ ที่ให้ความสำคัญของคุณภาพการสอน คุณภาพของอาจารย์ และประสิทธิภาพการสอนการประเมินประสิทธิภาพการสอนของมหาวิทยาลัยในออสเตรเลีย (Williams & Van Dyke, 2000) และ U.S. News and World Report (2000) Asiaweek (1999) กำหนดให้ดัชนีมาตรฐานด้านทรัพยากรด้านอาจารย์เป็นดัชนีหนึ่ง และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนได้กำหนดประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ไว้ในการประเมินข้อที่ 2 เรื่องการจัดการเรียนการสอนด้วย ในอังกฤษ แพทริก และสแตนเลย์ (Patrick & Stanley, 1997, pp. 58-69) ได้สรุปว่า ตัวบ่งชี้ที่นำมาปฏิบัติในสถาบันระดับอุดมศึกษาในอังกฤษตัวหนึ่ง คือ ระดับคุณภาพการวิจัยและระดับคุณภาพการสอน นอกจากนี้ สุทธิรัช คนกาญจน์ (2547, หน้า 55) ได้วิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบประเมินผลการสอนอย่างโปร่งใส และตรวจสอบได้ เป็นการประเมินหาประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับ เพชรมณี วิริยะสืบพงศ์ (2546, หน้า 51) ที่ได้ผลการวิจัยว่า อาจารย์ต้องผลิตตำราและจะต้องมีการประเมินผลการเรียนการสอน เนื้อหาประสิทธิภาพการสอน ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงให้ความสำคัญต่อ การประเมินประสิทธิภาพ อย่างเห็น ได้ชัดจากการประเมินของ สมศ. ด้านการจัดกิจกรรมโดยมีนักศึกษาเข้าร่วม โครงการนั้น

ผลการประเมินมีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาด้านการวางแผนดำเนินงาน ซึ่งสรุปได้ว่ามหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินระดับ Awareness ได้ให้ความสำคัญของการให้นักศึกษามีส่วนเข้าร่วมโครงการสอดคล้องกับการวางแผนดำเนินงาน ด้วยมองเห็นว่ากิจกรรมนักศึกษาสร้างเสริมประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่นักศึกษา เป็นหน้าที่ถึง 2 ใน 4 ของสถาบันอุดมศึกษาคือการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม และการบำรุงศิลปวัฒนธรรม (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 10) กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจึงได้ให้ความสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542; สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 4-5) และมาตรฐาน (ทสศ., 2547 ก, หน้า 41) นอกจากนั้น กิตติชัย วัฒนานิก U.S.A. Education Criteria for Performance Excellence สุพนิดา ชัยวิทย์ (2546, หน้า 61) ได้กำหนดดัชนี การจัดกิจกรรม โดยนักศึกษาเข้าร่วมเป็นดัชนีสำคัญของการสร้างคุณภาพบัณฑิตตลอดจนรุ่งรังษี วิบูลย์ (2545, หน้า 47) พบว่าตัวบ่งชี้ของสถาบันอุดมศึกษาควรมี 12 ตัวที่สำคัญที่อันดับ 1 คือ ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการสอบ และ เพชรณิ วิริยะสืบพงศ์ (2546, หน้า 51) เห็นด้วยว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นตัวแปร 1 ใน 7 ที่ทำให้การศึกษามีคุณภาพ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการเข้าร่วมจัดกิจกรรมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการศึกษา เช่นเดียวกับการให้ความสำคัญต่อการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ถึงแม้ผลการประเมินมหาวิทยาลัยกลุ่มนี้จะอยู่ในระดับ Awareness เท่านั้นแต่ก็ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้จะเห็นได้จากความสัมพันธ์ที่ไปในทิศทางเดียวกันกับการวางแผนดำเนินงาน จึงกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพราะทราบดีว่า การวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการวิจัยที่หาแนวทาง การเรียนรู้ที่เหมาะสม กับผู้เรียน และการวิจัยยังเป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา 1 ใน 4 ประการ (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 10) และยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) ที่สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 30 ยังย้ำให้ซ้ำอีกครั้ง ให้ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 17) นอกจากนั้นงานวิจัยของ เพชรณิ วิริยะสืบพงศ์ (2546, หน้า 51) พบว่า ต้องมีตัวบ่งชี้การบริหารงานและการตัดสินใจ จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์ทำงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยรวมทั้งสนับสนุนให้อาจารย์พัฒนาการเรียนการสอนที่ทันสมัย

กล่าวโดยสรุปได้ว่ามาตรฐานการศึกษาด้านการเรียนของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินในกลุ่ม Awareness มีความสัมพันธ์กับการวางแผนดำเนินงานอันเป็นผลมาจากการให้ความสำคัญและการนำมาตรฐานเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาวางแผนดำเนินงาน

1. มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาด้านการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินมาตรฐานในระดับ Awareness มีความสัมพันธ์กับการวางแผนดำเนินงานในทิศทางเดียวกันนั่นคือ ผลการประเมินมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับสูงการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านการวางแผนพัฒนาจะอยู่ในระดับสูงด้วย ซึ่งกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยขนาดเล็กได้ให้ความสำคัญในเรื่อง สัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ งบประมาณดำเนินงานต่อจำนวนนักศึกษา ร้อยละของอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาเอกหรือคุณวุฒิสูงสุดในสาขานั้น ๆ จำนวนคอมพิวเตอร์และงบประมาณค่าใช้จ่ายของระบบห้องสมุด ซึ่งเป็นไปตามหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา ในเรื่องจัดการเรียนการสอน (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 10) ให้มี จำนวนอาจารย์ประจำต้องมามากพอต่อการจัดการเรียนการสอน และตรงกับมาตรฐานการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ., 2547, หน้า 43) การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาใน มหาวิทยาลัยเอกชน และการประเมินของ Asiaweek (1999) ให้ความสำคัญเรื่องจำนวนอาจารย์เป็นดัชนีหนึ่งของการประเมิน มาตรฐานด้านการสนับสนุนประการที่ 2 คือ งบประมาณที่ใช้ดำเนินงานจริง มหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก และอยู่ในต่างจังหวัดงบประมาณที่ใช้ดำเนินงานจึงมีน้อยแต่ก็ยังคงสอดคล้องกับการวางแผนดำเนินงาน เพราะงบประมาณดำเนินงาน เป็นตัวขับเคลื่อนสถาบันการศึกษาแต่การวางแผนการใช้เงินก็ต้องให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษามากที่สุดด้วยแต่จากการศึกษาความสัมพันธ์ จึงอาจจะสรุปได้ว่าเป็นไปในทางที่ดีเหมาะสมมีความสัมพันธ์กับการวางแผนดำเนินงาน ประการที่ 3 ด้านร้อยละของจำนวนอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาเอก จากการประเมินผลของ สมศ. จำนวนอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาเอกมีไม่สูงมากนักแต่ก็มีความสัมพันธ์กับการวางแผนดำเนินงานเพราะสถาบันการศึกษาทุกแห่งตระหนักถึงมาตรฐานของมหาวิทยาลัยส่วนหนึ่งต้องมีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกในจำนวนขั้นต่ำเท่าใดจึงจะมีสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัย การกำหนดคุณวุฒิ นี้เป็นผลมาจาก ประกาศนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาขึ้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2539 โดยมีสาระสำคัญ 1 ใน 11 ข้อที่เกี่ยวข้องกับ จำนวนอาจารย์ประจำวุฒิปริญญาเอก คือนั้นเรื่องคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ และต้องมีจำนวนที่เพียงพอ (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 4-5) เป็นผลมาจากเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ., 2547 ก, หน้า 44) และการถามถึงปริมาณของอาจารย์จบวุฒิปริญญาเอกของกิตติชัย วัฒนนิกร (2548) ที่ทำการประเมินหาศูนย์เรียนนอกที่ตั้งสถานศึกษาแบบอย่างที่ดี (Good Practice) และทัศนะของชุตินันท์ อิทธิรัตน (2546, หน้า 73) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนนั่นคือ มหาวิทยาลัยมีจำนวนอาจารย์ประจำวุฒิปริญญาเอก ประการที่ 4 มาตรฐานการสนับสนุนการเรียนรู้ในเรื่องจำนวนคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอต่อการสอน มี

ความสัมพันธ์กับการวางแผนและดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้จะ เป็นมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาทางด้านเทคโนโลยี โดยตรง แต่ก็ยังให้ความสำคัญต่อจำนวนคอมพิวเตอร์ต่อจำนวนนักศึกษา เพราะคอมพิวเตอร์ สิ่งจำเป็นมากสำหรับการเรียนรู้ เพราะคอมพิวเตอร์ถือเป็น เครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่เป็นประตูเชื่อมผ่านสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ข่าวสารข้อมูล ด้านการศึกษา หรือ Search Engine ต่าง ๆ ที่เป็นฐานข้อมูลในการสืบค้นให้เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ เพื่อดึงเสริม กระบวนการเรียนรู้ และโลกทัศน์ให้กว้างไกล ดังนั้นจำนวนคอมพิวเตอร์จึงต้องมีความสอดคล้อง กับจำนวนนักศึกษา ดังปรัชญา ของ โรมัส ฮอบส์ นักวิชาการต่างประเทศ ที่สนับสนุนภาครัฐให้ ความสมบูรณ์ทางวัตถุแก่ประชาชน ซึ่งหมายถึงจำนวนคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อศึกษานั้นเอง (วรเชษฐ์ จันทร์, 2539, หน้า 13) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) การจัดการศึกษา เพื่อให้นักมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 14) สอดคล้องกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (2547, หน้า 33-40) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชู ดินันท์ อิทธีรัตน์ (2546, หน้า 73) เพชรมณี วิริยะสืบพงศ์ (2546, หน้า 50) สุทธิรัช คนกาญจน์ (2547, หน้า 56) ที่สรุปได้ว่าตัวบ่งชี้ของคุณภาพปัจจัยหนึ่งคือ ปัจจัยสนับสนุน การเรียนรู้ นั่นคือ อุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอ และประการสุดท้ายที่อยู่ในปัจจัยด้านสนับสนุนการเรียนรู้คือ ค่าใช้จ่ายในเรื่องห้องสมุดทั้งหมด ซึ่งห้องสมุดถือเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดของ สถาบันการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยซึ่งปัจจุบันอาจจะอยู่ในรูปของห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ก็ได้ จากการศึกษาความสัมพันธ์พบว่ามหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินระดับนี้มาตรฐานด้าน งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับห้องสมุดซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง มาตรฐานด้านสนับสนุนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านการวางแผนและดำเนินงานในทิศทางเดียวกันจึง กล่าวได้ว่าการวางแผนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยได้นำเอาปัจจัยด้านงบประมาณค่าใช้จ่าย ห้องสมุดมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน เพราะเห็นความสำคัญของห้องสมุด กล่าวโดยสรุป มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการวางแผนดำเนินงาน การวางแผน ดำเนินงานที่ดีควรมีการนำเอามาตรฐานการศึกษาด้านนี้มาพิจารณาด้วย

2. มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพด้านการดำเนินการ ในทิศทางเดียวกันนั่นคือ มหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมิน มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มักจะมีผลการประเมิน การบริหารคุณภาพด้านการ ดำเนินงานมากตามไปด้วย ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้จะมีขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่แต่ก็ยังให้ ความสำคัญต่องานวิจัยและงานสร้างสรรค์ในมาตรฐานด้านนี้ เนื่องจากหน้าที่หลักของ

สถาบันอุดมศึกษาประการหนึ่ง คือ การวิจัยและการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม (สำนักงาน ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 10) และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) สรุปได้ว่ามหาวิทยาลัยต้องเน้นและส่งเสริมให้อาจารย์เขียนบทความวิจัย รวมถึง ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ ใช้ประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม เช่นเดียวกับมาตรา 28 ความว่าหลักสูตร อุดมศึกษาต้องมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และการค้นคว้าวิจัย เพื่อ พัฒนาองค์ความรู้และการพัฒนาสังคม และมาตรา 30 ความว่า ให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งมีจุดประสงค์คือสนับสนุนให้อาจารย์ ทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาผู้เรียน และพัฒนาสังคมต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 16) การวิจัยและผลงานสร้างสรรค์ออกเผยแพร่จึงเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัย เป็นดัชนีหนึ่ง ของมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยตามประกาศนโยบายการประกัน คุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาขึ้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2539 โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ บทความวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่และงานวิจัยใช้ประโยชน์โดยตรง คือ การมีนโยบายและระบบ การส่งเสริมสนับสนุนและติดตามผลการวิจัย ตลอดจนบริการทางวิชาการที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 7) สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา จึงได้กำหนดไว้ เป็นส่วนหนึ่งของ มาตรฐานด้านการวิจัยและงาน สร้างสรรค์ (สมศ., 2547 ก, หน้า 46-47) และในออสเตรเลีย (Williams & Van Dyke, 2000) และ ใน เซลิงโก (Selingo, 1997, pp. A45-A46) ก็กำหนดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพด้านผลงานวิจัยเช่นกัน ส่วนในสหรัฐอเมริกา หน่วยงานอิสระ ได้กำหนดให้งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ที่ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคม เป็นมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเช่นกัน (ได้แก่ American Association of University Professors (AAUP), Council for Higher Education Accreditation และ Education Criteria for Performance Excellence) นอกจากนั้น นักวิชาการต่างประเทศ ได้แก่ แพทริก และสแตนลีย์ (Patrick & Stanley, 1997, pp. 58-69) ได้เน้นเรื่องคุณภาพของงานวิจัยเป็น ตัวบ่งชี้ที่นำมาปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศอังกฤษ สัมพันธ์กับแนวคิดของ แมคอินนิส (McInnis, 1996, pp. 47-68) ที่สำรวจการเปลี่ยนแปลงระบบระบบงานวิชาการในออสเตรเลีย พบว่า งานวิจัยเป็นภาระงานของอาจารย์ แสดงให้เห็นความเอาใจใส่ของมหาวิทยาลัยในการสนับสนุน อาจารย์ให้ทำงานงานวิจัย และในสหรัฐอเมริกา ออสโตรม (Ostrom, 1977, p. 30) ได้เสนอแนวคิด ใหม่ของรัฐประศาสนศาสตร์ตอนหนึ่งว่า รัฐจะต้องยกระดับคุณค่าของ สำหรับเครือข่ายมหาวิทยาลัย อาเซียน ได้กำหนดการวิจัยและการบริการวิชาการแก่สังคม ในคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนไว้เช่นกัน

สำหรับประเทศไทย นักวิจัยจำนวนหนึ่งได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับมาตรฐานการวิจัยและสร้างสรรค์ในประเด็นจำนวนบทความวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่และงานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ เช่น เพชรมณี วิริยะสืบพงศ์ (2546, หน้า 51) ได้วิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยมีกลไกสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์ทำงานวิจัยและเผยแพร่งานวิจัยในขณะที่ สุพนิดา ชัยวิทย์ (2546, หน้า 61) วิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้งานวิจัยมี 3 ตัวบ่งชี้ และด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม 10 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นที่ อธิริธรรนา (2546, หน้า 73) ที่พบว่า การดำเนินงานการบริหารมาตรฐานคุณภาพการศึกษานั้น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน นั้นหมายถึง มหาวิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัย จะก่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่มีในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายมากขึ้น รวมถึงงานวิจัยนั้นสามารนำมาใช้ประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนได้นอกจากนั้นมาตรฐานย่อยของการประเมินมาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์อีก 2 ประการที่สอดคล้องกับจำนวนบทความจากงานวิจัยและสิ่งสร้างสรรค์ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงก็คือจำนวนเงินทุนวิจัยจากภายในและภายนอก ซึ่งจะหมายถึงเม็ดเงินที่ได้รับจากการกำหนดงบประมาณของสถาบันและจากการขอเงินสนับสนุนจากภายนอก เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสามารถของสถาบัน และจะส่งผลกระทบต่อบทความที่เผยแพร่ด้วย ดังนั้น ในการประเมินจึงต้องมีการวัดตัวบ่งชี้เรื่อง ทุนวิจัยด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ สุพนิดา ชัยวิทย์ (2546, หน้า 61) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ การประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร พบว่า ตัวบ่งชี้ด้านงานวิจัยซึ่งเป็น 1 ใน 9 ด้าน ขององค์ประกอบด้านคุณภาพที่มีผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ เพชรมณี วิริยะสืบพงศ์ (2546, หน้า 51) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชีรรวมคุณภาพการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษาพบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษาได้รวมสัดส่วนของผลงานวิจัยที่ได้รับทุนจากหน่วยงานภายนอกและสัดส่วนผลงานบริการวิชาการต่อจำนวนอาจารย์เข้าไว้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการด้วย กล่าวโดยสรุปมหาวิทยาลัยถึงแม้จะมีผลประเมินมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับ Awareness แต่ก็ได้ให้ความสำคัญในการวางแผนดำเนินงานจึงมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการวิจัยและสิ่งสร้างสรรค์

3. มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ จากการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินในระดับ Awareness การบริการวิชาการ มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษาในทิศทางเดียวกัน โดยมหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินมาตรฐานการศึกษาด้านการบริการวิชาการระดับมากก็จะให้ความสำคัญกับการวางแผนดำเนินงานในระดับมากเช่นกัน นั่นคือมหาวิทยาลัยเหล่านี้ถึงแม้ส่วนใหญ่จะเป็นมหาวิทยาลัยขนาดเล็กแต่การวางแผนการดำเนินงานได้มีการนำเรื่องการบริหารสู่สังคมทั้งในเรื่องการจัดกิจกรรม โครงการที่ให้บริการแก่สังคมและชุมชน ตลอดจนมี

อาจารย์ในสถาบันเป็นกรรมการวิชาชีพหรือวิทยานิพนธ์ น่าจะเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยส่วนหนึ่งมีที่ตั้งอยู่ในเขตต่างจังหวัดจึงทำให้คณาจารย์ได้นำความรู้ความสามารถไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นการทำหน้าที่หลักประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 10) และสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้สนับสนุนการบริการวิชาการตามมาตราที่มาตรา 29 เน้นเรื่องกิจกรรม โครงการที่ให้บริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน ความเป็นที่ปรึกษาให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์การชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์การเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน สอดรับกับที่ระบุในเรื่อง มาตรฐานคุณภาพการศึกษาในประเด็นกิจกรรม/ โครงการที่ให้บริการแก่สังคมและชุมชน ดังนี้ จินตนา กาญจนวิสุทธิ (2547, หน้า 63) วิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนมีอิทธิพลต่อการจัดกิจกรรม โครงการที่ให้บริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน

4. มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลจากการศึกษามาตรฐานด้านนี้ในกลุ่มมหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในระดับ Awareness ระดับการประเมินมาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับวางแผนและดำเนินงานในทิศทางเดียวกันนั่นคือ มหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินมาตรฐานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในระดับสูงจะมีระดับการประเมินการวางแผนดำเนินงานสูงด้วย นั่นแสดงว่ามหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมทั้งในรูปของจำนวนกิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและมีการสนับสนุนพัฒนาและสร้างมาตรฐานการจัดกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นผลมาจากหน้าที่ของมหาวิทยาลัยประการสำคัญ 1 ใน 4 ของหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัยคือทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยกลุ่มนี้จะได้ผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในระดับ Awareness แต่ความสำคัญของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมก็มีผลต่อการวางแผนและดำเนินงาน

5. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ผลการศึกษามาตรฐานในกลุ่มมหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินมาตรฐานการศึกษาในระดับ Awareness พบว่ามาตรฐานการศึกษาด้านการบริหารจัดการที่ได้รับการประเมินมีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านการวางแผนและดำเนินงาน ในทิศทางเดียวกันนั่นคือมหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินในระดับสูงย่อมมีการวางแผนดำเนินงานดีไปด้วย นั่นคือ ระดับการประเมินในเรื่องการมีระบบบริหารจัดการเงินเดือนบุคลากรทุกประเภทต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด การมีระบบบริหารจัดการเงินเดือนบุคลากรในการบริหารต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด การมีระบบการจัดการค่าเสื่อมราคาต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา และการมีระบบการบริหารจัดการเงินเหลือจ่ายสุทธิต่อรายจ่ายรับจริง มีระดับการประเมินที่สอดคล้องกับ

การวางแผนและดำเนินงาน หมายถึงว่าในการดำเนินการวางแผนมีการนำประเด็นย่อยทั้ง 5 ข้อนี้ มาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนดำเนินการด้วย

6. มาตรฐานด้านการประเมินคุณภาพภายใน ผลการศึกษามาตรฐานในกลุ่มมหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินในระดับ Awareness พบว่า ผลการประเมินระดับมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพภายในของ สมศ. มีความสัมพันธ์กับระดับการประเมินคุณภาพการบริหาร การศึกษาด้านการวางแผนและดำเนินงาน นั่นคือมหาวิทยาลัยมีระบบการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยดำเนินการประกันคุณภาพทางการศึกษามาภายในเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพมีผลต่อระดับการวางแผนและดำเนินงาน ในทิศทางเดียวกัน มาตรฐานเหล่านี้สูงจะเป็นตัวบ่งชี้ว่ามีการวางแผนดำเนินงานที่ดีเช่นกัน

7. ส่วนมาตรฐานการประกันคุณภาพทางการศึกษา 1) ด้านคุณภาพบัณฑิต 2) ด้านการ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหลักสูตร 3) ด้านมีระบบการเรียนการสอน 4) การบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า 5) การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และ 6) ด้าน การรับสมัครนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยที่ได้รับการ ประเมินในระดับ Awareness ไม่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนดำเนินงาน นั่นหมายความว่า ในการวางแผนดำเนินงานระดับการประเมินมาตรฐานทั้ง 6 ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ซึ่ง น่าจะเป็นผลมาจากขนาดและที่ตั้งของมหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตเมืองและมีขนาดเล็ก ซึ่งมหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้จะต้องตระหนักถึงการปรับปรุงให้มาตรฐานทุกด้านมีความสัมพันธ์กับ การวางแผนและดำเนินงาน โดยเฉพาะด้านคุณภาพของบัณฑิต ที่เป็นเป้าหมายหลักของการจัดการ เรียนการสอน มหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้ต้องมีการประเมินร้อยละของการได้งานทำภายใน 1 ปี รวมทั้ง การประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต ต้องมีการสำรวจความพึงพอใจของนายจ้าง และจำนวน บทความที่นำไปจากวิทยานิพนธ์ คำนี้อยู่เหล่านี้เป็นค่านีที่ ได้รับการประเมินค่อนข้างต่ำเนื่องจาก มหาวิทยาลัยกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เป็นมหาวิทยาลัยขนาดเล็กและหลักสูตรบางหลักสูตร ไม่นั่นเรื่องการ ทำวิทยานิพนธ์ เพราะใช้เวลามากและต้องใช้อาจารย์จำนวนมากจึงไม่แนะนำให้ทำวิทยานิพนธ์ ผลก็คือจำนวนบทความน้อยลงไปด้วยแนวทางแก้ไขน่าจะมีการปรับหลักสูตรที่เน้นการทำวิทยานิพนธ์ มากขึ้นและนำมาตรฐานย่อยเหล่านี้ไปเป็นส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานและการวางแผนควร คำนึงถึงมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านอื่น ๆ ด้วย เช่นด้านที่น่าจะทำให้ดีกว่ามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ก็คือการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพราะเป็นมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น

a. ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม Awareness กับคุณภาพทางการบริหารการศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าในมหาวิทยาลัยที่ได้ผลการประเมินระดับ Awareness การบริหารการศึกษาด้าน โครงสร้างองค์การและ สภาพแวดล้อมของการบริหาร นั้นมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการประกันคุณภาพทางการศึกษา 1)

ด้านคุณภาพบัณฑิต 2) ด้านการเรียนรู้ 3) ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ 4) ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ 5) ด้านบริการวิชาการ 6) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 7) ด้านการบริหารจัดการ 8) ด้านการประเมินคุณภาพภายใน 9) ด้านหลักสูตร และ 10) การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา ซึ่งอธิบายได้ว่าระดับการประเมินมาตรฐานทั้ง 10 มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการบริหารการศึกษาด้านโครงสร้างองค์การ การกำหนดรูปแบบ โครงสร้างองค์การที่เอื้อต่อการพัฒนามาตรฐาน การกำหนดโครงสร้างให้มีผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการพัฒนาและการกำหนดคณะกรรมการที่รับผิดชอบการพัฒนาเป็นผลมาจากมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 10 ด้าน ส่วนมาตรฐานการศึกษาด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหลักสูตรด้านมีระบบการเรียนการสอน ด้านการบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษา ด้านโครงสร้างองค์การ หมายความว่าในมหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินในระดับ Awareness การบริหารคุณภาพการศึกษาด้านนี้ไม่ได้เป็นผลมาจากมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้ง 4 ด้าน อาจเป็นเพราะการสื่อสารภายในองค์การไม่ดีหรือจำนวนอาจารย์ที่รับผิดชอบน้อยทำให้การดำเนินงานด้านๆ ขาดความสัมพันธ์กันทำให้ผลการประเมิน ไม่สัมพันธ์กัน

6. ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม

Awareness กับคุณภาพทางการบริหารการศึกษาคือ ผลการทดสอบตามมาตรฐานพบว่า การบริหารทางการศึกษาด้านกฎหมายมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษา 1) ด้านการเรียนรู้ 2) ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ 3) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการประเมินคุณภาพ ภายใน 6) ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา 7) ด้านการรับสัมนักศึกษา นั่นคือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระดับมาตรฐานการศึกษาทั้ง 7 ด้านย่อมจะมีผลส่งไปถึงการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านกฎหมายนั้น คือมีความสัมพันธ์กับการนำรัฐธรรมนูญ นำพระราชบัญญัติ กฎระเบียบ ประกาศ และมติที่ประชุม เกี่ยวกับหลักการบริหารคุณภาพการศึกษาคือ ส่วนมาตรฐานการศึกษา 1) ด้านคุณภาพบัณฑิต 2) ด้านงานวิจัยและงาน สร้างสรรค์ 3) ด้านบริการวิชาการ 4) ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) ด้านหลักสูตร 6) ด้านมีระบบการเรียนการสอน และ 7) การบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพทางการศึกษานั้นคือ ผลการประเมินทั้ง 7 ด้านไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำเอารัฐธรรมนูญ นำพระราชบัญญัติ กฎระเบียบ ประกาศ และมติที่ประชุม เกี่ยวกับหลักการบริหารคุณภาพการศึกษาคือ ซึ่งน่าจะเป็นการขัดแย้งกับสภาพความเป็นจริง ของสถาบันการศึกษาที่การดำเนินงานในเรื่องมาตรฐานต่าง ๆ เช่นเรื่องคุณภาพบัณฑิต การสำรวจการได้งานทำ การสำรวจความพึงพอใจของนายจ้าง การกระตุ้นให้มีการนำวิทยานิพนธ์ไปตีพิมพ์เป็นบทความส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลมาจากกฎหมาย นอกจากนั้นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาหลัก ๆ 4 ประการ ได้แก่การผลิตบัณฑิต การบริการวิชาการแก่สังคม การวิจัย และ

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ก็น่าจะมีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาด้านกฎหมาย แต่ผลการศึกษาได้ข้อค้นพบว่าไม่มี จึงทำให้คาดว่ามีปัจจัยอื่น ๆ ที่เข้ามาเป็นปัจจัยแทรกสอดผลของการศึกษา เช่น เรื่องของขนาดของมหาวิทยาลัย ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ประเภทของมหาวิทยาลัย ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย จำนวนบุคลากร และวัฒนธรรมองค์การของมหาวิทยาลัยเหล่านี้ หรืออาจจะมีผลมาจากตัวแปรอิสระในการศึกษาส่งผลกระทบกันเอง หรืออาจจะเกิดจากรูปแบบของความสัมพันธ์อาจจะไม่ใช่เชิงเส้นก็ได้ แต่สถาบันการศึกษาในกลุ่มนี้ก็อาจจะนำผลการศึกษานี้ไปเป็นข้อมูลในการบริการคุณภาพการศึกษาเพราะส่วนหนึ่งมันคือผลที่ทันได้จากการประเมินของบุคคลภายนอกด้วย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาให้คุณภาพทางการศึกษาของสถาบันเพิ่มขึ้นไปสู่ระดับ Attempt หรือ Achievement ต่อไป

c. ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม Awareness กับคุณภาพทางการบริหารการศึกษาค้นการทดสอบสมมติฐานพบว่า การบริหารการศึกษาด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพการศึกษา 1) ด้านคุณภาพบัณฑิต 2) ด้านการเรียนรู้ 3) ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ 4) ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ 5) ด้านบริการวิชาการ 6) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 7) ด้านการบริหารจัดการ 8) ด้านการประเมินคุณภาพภายใน 9) ด้านหลักสูตร และ 10) ด้านมีระบบการเรียนการสอน ทำให้กล่าวได้ว่าในมหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับ Awareness มาตรฐานทั้ง 10 มาตรฐาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับงบประมาณ นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานทั้ง 10 ย่อมจะส่งผลต่อการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านงบประมาณ อันเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นรูปแบบทั่ว ๆ ไปของการบริหารงานงบประมาณจะเป็นตัวขับเคลื่อนคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานการเรียนรู้ เป็นตัวส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานการสนับสนุนการเรียนรู้ งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ สนับสนุนมาตรฐานการบริการสู่สังคมเป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ก็ต้องอาศัยงบประมาณและการบริหารงบประมาณที่ดี ส่วนมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาด้าน 1) การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) การบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า 3) การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และ 4) การรับสมัครนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาด้านงบประมาณ อาจจะเป็นผลมาจากการดำเนินการในมาตรฐานเหล่านี้ ไม่ได้อยู่ในงบประมาณโดยรวมของมหาวิทยาลัยและไม่สามารถกำหนดเป็นงบประมาณที่แน่นอนได้ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่มีขนาดเล็กและที่อยู่ในต่างจังหวัด

d. ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม Awareness กับคุณภาพทางการบริหารการศึกษาค้นการทดสอบสมมติฐานพบว่า การบริหารการศึกษาด้านกระบวนการบริหารมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการประเมินคุณภาพด้านการบริหารจัดการและด้านการประเมินคุณภาพ ภายในเท่านั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการประกัน

คุณภาพการศึกษา ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้ ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม นั้นหมายความว่า มาตรฐานการบริหารจัดการและการประเมินคุณภาพภายในเท่านั้นมีระดับการประเมินที่สอดคล้องกับกระบวนการบริหารทางการศึกษาที่มีการวางแผน มีการดำเนินงาน มีการตรวจสอบ และมีการแก้ไขปฏิบัติ และอาจจะเป็นเพราะมหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้มีการดำเนินการแบบตามความสะดวก ปฏิบัติตามกรอบแนวเดิมการบริหารแบบทำตามคำสั่ง แก้ไขปัญหาตามคำสั่งจากด้านบนเป็นส่วนใหญ่

e. ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม

Awareness กับคุณภาพทางการบริหารการศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า มาตรฐานการศึกษา ด้านหลักคุณภาพ มีความสัมพันธ์กับการประเมินคุณภาพทางการศึกษากับด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมด้านการบริหารจัดการด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตรด้านมีระบบการเรียน การสอนการบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา การรับสมัครนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษา ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้ ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ และ ด้านการประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งความสัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กันในมาตรฐานด้านนี้อาจจะเป็นผลมาจากการการขาดความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับหลักคุณภาพ ระบบ ISO TOM ระบบ Six Sigma และระบบ PSO ประกอบกับมหาวิทยาลัยมีขนาดเล็กและอยู่ในเขตต่างจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ การบริหารคุณภาพการศึกษาจึงเป็นไปแบบสบาย ๆ ความตระหนักในการนำเอาระบบคุณภาพมาใช้ หรืออีกประการหนึ่งการใช้ระบบคุณภาพก็จะเป็นแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น

f. ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม

Awareness กับคุณภาพทางการบริหารการศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การบริหารคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารงานธุรการ มีความสัมพันธ์กับ มาตรฐานการประกันคุณภาพทางการศึกษา ด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมด้านการใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น การบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่าการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา และการรับสมัครนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้ ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการประเมินคุณภาพ ภายในด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรด้านมีระบบการเรียน การสอน การบริหารงานธุรการหน่วยงานกลางในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนช่วยสนับสนุนและเป็นสื่อกลาง ทำให้การบริหารงานราบรื่น เคลื่อนไหวได้คล่องตัวงานธุรการมีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานเพื่อเกิดความราบรื่น ไม่ติดขัด และเป็นตัวเชื่อมสื่อกลางให้ได้งานที่ดีมากขึ้น การนำเอาแนวคิดกรมในการบริหารธุรการเข้ามาใช้จึงจะส่งผลให้เกิดผลดีต่อ

มาตรฐานการประกันคุณภาพทุกด้านแต่จากการศึกษาพบว่า มีเพียง มาตรฐานการประกันคุณภาพทางการศึกษา ด้านการดำเนินงาน ศิลปวัฒนธรรมด้านการใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น การบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษาและการรับสมัครนักศึกษา เท่านั้นส่วนมาตรฐานหลัก ๆ ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับการบริหารคุณภาพด้านการบริหารธุรการ ซึ่งขัดแย้งกับแนวคิดที่ได้ศึกษามาอาจจะเพราะมหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีจากจำนวนนักศึกษาน้อย งบประมาณของมหาวิทยาลัยมีน้อย ตลอดจนรูปแบบของการบริหารเป็นการกระจาย หรือเป็นแบบรวมศูนย์ จึงไม่มีความสัมพันธ์ทางตรงกับการบริหารงานธุรการ ขัดแย้งกับการศึกษาของ จินตนา กาญจนวิสุทธิ (2547, หน้า 63) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยบ่งชี้คุณภาพของวิทยาลัยเทคนิค พบว่า การจัดการอาคารสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา มีอิทธิพลทางตรงกับการบริหารงานธุรการทั่วไป การบริหารงานบุคคล การจัดการสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการบริการและสวัสดิการของสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันศึกษากับชุมชน มีอิทธิพลต่อคุณภาพของวิทยาลัยเทคนิค

g. ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม

Awareness กับคุณภาพทางการบริหารการศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การบริหารคุณภาพทางการศึกษา ด้านความโปร่งใสในการบริหารงาน มีความสัมพันธ์กับการประเมินมาตรฐานทางการศึกษา ด้านการดำเนินงาน ศิลปวัฒนธรรม ด้านการบริหารจัดการ ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตรด้านมีระบบการเรียนการสอน การบริจาคเงิน โดยศิษย์เก่า การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา การรับสมัครนักศึกษา แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้ ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงาน สร้างสรรค์ด้านบริการวิชาการ ด้านการประเมินคุณภาพ ภายใน การตรวจสอบ โดยทั่วไปมี 2 ด้านคือ 1) การตรวจสอบควบคุมด้านการบริหาร และ 2) การตรวจสอบความคุมทางด้านบัญชีการเงิน ความโปร่งใสในการบริหารงานของสถาบันการศึกษาทุกขนาดและทุกระดับการประเมินจึงควรให้มีการตรวจสอบได้ ในทุกมาตรฐานการศึกษา อาจจะเป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพการบริหารงาน การกำกับดูแล มีการสอบทาน เพื่อควบคุมงานของฝ่ายบริหารทุกระดับขึ้น ตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน ของสถาบันตรวจสอบภายใน ได้กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารหน่วยงานตรวจสอบภายใน ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ การวางแผน นโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติ การบริหารและพัฒนาบุคลากร ผู้ตรวจสอบอิสระจากภายนอก การควบคุมคุณภาพ (ชัยสิทธิ์ เกลิมประเสริฐ, 2544, หน้า 7-11) ดังนั้น การบริหารคุณภาพการศึกษาเรื่องความ โปร่งใสจึงจำเป็นไปอย่างเป็นมาตรฐาน และอาจจะส่งผลไปถึงผลการประเมินมาตรฐานเป็นปัจจัยที่ทำให้มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาทุกด้านสูงขึ้น

ประเด็นที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม Attempt กับคุณภาพทางการบริหารการศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า มหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้ ถึงแม้จะได้รับผลการประเมินในระดับ Attempt ก็ตามแต่มาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา 14 มาตรฐานมีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษา ถึง 7 ด้าน นั่นคือการบริหารคุณภาพ การศึกษามีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาให้มีความสำคัญในเรื่องมาตรฐานเกือบทุกด้าน ผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 ด้านจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับ การบริหารคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินงาน ในการกำหนดนโยบาย กำหนดควัตยทัศน์ และกำหนดวัตถุประสงค์ มีการนำเอาประเด็นมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ด้านมาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดด้วยทำให้ผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 ด้าน มีความสัมพันธ์กับการวางแผนดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน เช่นเดียวกันด้าน โครงสร้างองค์การและสภาพแวดล้อม การบริหารงานจากการศึกษาพบว่า การกำหนด โครงสร้างองค์การ การจัดผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ และ คณะกรรมการ ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากมาตรฐานการบริหารคุณภาพทั้ง 14 ด้าน เช่นเดียวกันกับการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านกฎหมาย การนำรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ กฎระเบียบ ประกาศ และมติที่ประชุมอธิการบดี มาปฏิบัติในการบริหารคุณภาพการศึกษาส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาทำให้มีความสัมพันธ์ทางเดียวกันระหว่างมาตรฐาน การศึกษาทั้ง 14 ด้านกับการบริหารการศึกษาด้านกฎหมาย นานองเดียวกันกับการบริหารคุณภาพ การศึกษาด้านงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน งบประมาณรายได้ เกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษารูปแบบเพียงพอและตรวจสอบได้ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการประกันคุณภาพ การศึกษาทั้ง 14 ด้าน ทำให้อาจสรุปได้ว่าการจัดงบประมาณด้านนี้ มีผลมาจากมาตรฐาน การประกันคุณภาพทางการศึกษาทั้ง 14 ข้อ เช่นเดียวกับการบริหารคุณภาพทางการศึกษาด้าน กระบวนการบริหาร ได้แก่ การนำหลัก PDCA มาใช้ในการบริหารเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพ การศึกษามีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 ข้อ เช่นเดียวกับการบริหารงานธุรการและความโปร่งใสในการบริหารงานมหาวิทยาลัยมีการนำเอานวัตกรรม มาใช้ ในการบริหารงานธุรการ มีความโปร่งใสในการบริหารมีการตรวจสอบและควบคุมทั้งผลงานและ การเงิน มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการประกันคุณภาพทั้ง 14 ข้อ หมายความว่า การบริหาร คุณภาพการศึกษาทางด้านการบริหารงานธุรการ และความโปร่งใสในการบริหารงานส่วนหนึ่งเป็น ผลมาจากมาตรฐานการศึกษาทั้ง 14 ข้อ ในระดับมหาวิทยาลัยกลุ่มนี้ การบริหารคุณภาพการศึกษา อยู่ด้านหนึ่งที่ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานบางด้าน คือการบริหารคุณภาพการศึกษาเรื่อง หลักคุณภาพ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในมหาวิทยาลัย บางแห่งใช้มาตรฐานคุณภาพด้าน ISO บางแห่งทำการประกันคุณภาพด้วยระบบ TQM บางแห่งใช้ระบบการบริหารแบบซิกซิกมา

บางแห่งใช้การบริหารงาน P.S.O. ไม่มีมหาวิทยาลัยใดที่ทำการประกันคุณภาพหลาย ๆ ระบบ พร้อม ๆ กันจึงทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนรู้ ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านบริการวิชาการและด้านการประเมินคุณภาพภายในจึงไม่มีผลต่อการบริหารคุณภาพด้านหลักคุณภาพ

ประเด็นที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยกลุ่ม Achievement กับคุณภาพทางการบริหารการศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐานทำให้ทราบว่า กลุ่มนี้ถึงแม้จะได้รับผลการประเมินในระดับ Achievement ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพทางการศึกษาสูงที่สุดแต่ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการประกันคุณภาพทางการศึกษากับการบริหารคุณภาพการศึกษา ที่มีความสัมพันธ์กันมีจำนวนน้อยกว่ามหาวิทยาลัยที่ได้รับ การประเมินในระดับ Attempt ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากมหาวิทยาลัยในระดับ Attempt มีการให้ความสำคัญต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพทางการศึกษามากในทุก ๆ ด้าน แต่มหาวิทยาลัยที่ได้รับ การประเมินในระดับ Achievement อาจให้ความสำคัญบางด้านน้อยไปเพราะหน่วยงานอาจจะมี ขนาดใหญ่ ทำให้ในการบริหารจัดการดำเนินการอย่างไม่ทั่วถึงเช่น มาตรฐานด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม การบริหารคุณภาพการศึกษาที่ให้ความสำคัญมีเพียงด้าน โครงสร้างองค์การและ สภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการบริหารและความโปร่งใส ในการบริหารงานเท่านั้น ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน อีกประการหนึ่งที่น่าสนใจคือ การบริหารคุณภาพด้านหลักคุณภาพ มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับ หลักคุณภาพมีเพียง ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านหลักสูตร ซึ่งจะมี ลักษณะเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยที่ได้รับการประเมินในระดับ Attempt และเหตุผลสนับสนุนก็น่าจะ เน้นไปในแนวเดียวกันนั่นคือการประกันคุณภาพหรือการใช้หลักประกันมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มักจะ ชี้ดหลักแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น เพราะป้องกันความสับสนของเอกสาร และแนวการปฏิบัติ ประการสุดท้ายการบริหารคุณภาพการศึกษาด้านที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาจำนวนน้อย ได้แก่ การบริหารการศึกษาด้านการบริหารธุรการ มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานธุรการ ได้แก่ มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการเรียนรู้ ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านงานวิจัยและงาน สร้างสรรค์ ด้านบริการวิชาการ ด้านการบริหาร จัดการด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหลักสูตร การสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา การรับสมัคร นักศึกษา ส่วนด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านการประเมินคุณภาพ ภายในด้านมีระบบการเรียนการสอนและการบริจาคเงินโดยศิษย์เก่า ไม่มีความสัมพันธ์กับ การบริหารงานธุรการ ความสัมพันธ์ที่ไม่เกิดขึ้นนี้อาจจะเป็นผลมาจากมหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้

ได้นำเอานวัตกรรมมาในการบริหารงานธุรการอยู่แล้ว และงานธุรการในสถาบันการศึกษาขนาดใหญ่ ๆ เป็นเพียงงานบริการทางด้านเอกสาร สนับสนุนเท่านั้น จึงไม่ได้ให้ความสำคัญในการนำมาตรฐานการประกันคุณภาพทางการศึกษามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

ด้วยปัจจุบันกระแสคุณภาพในวงการเอกชนและราชการ เป็นกระแสที่ได้รับการตอบรับจากสังคมมาก โดยเฉพาะคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือในระดับมหาวิทยาลัย ในระดับมหาวิทยาลัยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ประเมินคุณภาพในรอบที่ 2 ประเมินภายนอก 7 มาตรฐาน (เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2549) และเมื่อเดือนกันยายน 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ประกาศผลการประเมินเพื่อจัดอันดับมหาวิทยาลัย และจัดอันดับออกมาแล้วปรากฏว่า อาจจะยังไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร ในขณะที่ยังมีข้อสังเกตว่าเกณฑ์หรือดัชนีบางส่วนยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการวิจัยเพื่อหาเกณฑ์หรือดัชนีชี้วัดการประเมินระดับภาควิชาต่อไปและนำเสนอต่อองค์กรที่เกี่ยวข้อง เมื่อเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปในสังคมไทยและสังคมโลก เพื่อความแข็งแกร่งทางการศึกษาของเยาวชนไทยต่อไป โดยให้ผู้วิจัยคำนึงถึงการแข่งขันในยุคโลกาภิวัตน์ (Competitive Globalization) และรวมกับความเป็นมาตรฐานสากล (International Standard) และความเป็นสถาบันระดับโลก (World Class Institution) ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ ได้แก่

รูปแบบที่ 1 ได้แก่ ปริมาณ, คุณภาพ, ราคา, กำหนดการชำระ, บริการหลังการขาย (Quantity, Quality, Price, Term of Payment, After Self Service)

รูปแบบที่ 2 ได้แก่ ความหายาก, การเพิ่มมูลค่า, การไม่สามารถลอกเลียนแบบได้, ความไม่สามารถแทนที่ได้ (Rare, Value Added, Inimitable, Non Substitutable) อีกทั้งให้นำหลักการของ Benchmarking และ Best Practice มาใช้ในการวิจัยด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ปัจจุบันสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาประเมินสถาบันอุดมศึกษารอบที่ 2 โดยให้ผลการประเมินเป็น 3 ระดับ คือ ผ่าน ผ่านแบบมีเงื่อนไข และไม่ผ่าน ผลการประเมิน 3 อันดับนี้เมื่อนำมาเทียบกับผลการประเมินในรอบที่ 1 ได้ผลเทียบเคียงกัน ดังนี้ คือ Achievement Attempt และ Awareness ตามลำดับ ดังนั้นหากสถาบันอุดมศึกษานำผลการวิจัยฉบับนี้ไปใช้เพื่อให้ได้ผลการประเมินภายนอกควรนำไปใช้ดังนี้ รูปแบบการบริหาร

คุณภาพการศึกษา รูปแบบ Achievement ใช้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการผลการประเมินผ่านรูปแบบ Attempt จะใช้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการผลการประเมินผ่านแบบมีเงื่อนไข รูปแบบ Awareness จะใช้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการผลการประเมินไม่ผ่าน สำหรับตัวแปรหลักบริหารคุณภาพการศึกษาที่อยู่ในรูปแบบ Achievement Attempt awareness บางตัวเห็นควรสามารถตัดได้โดยไม่ต้องนำไปปฏิบัติคือ Achievement สามารถตัดตัวแปรหลักคุณภาพออกได้ Attempt สามารถตัดหลักคุณภาพออกได้ สำหรับ Awareness ใช้เพียงวางแผนดำเนินงาน โดยสร้างองค์กรและสภาพแวดล้อมของการบริหารพัฒนา กฎหมาย งบประมาณ ควรนำไปใช้ในการบริหารงาน ปัจจัยอื่นที่อาจจะไม่ต้องให้ความสำคัญมากก็ได้ คือ กระบวนการบริหาร หลักคุณภาพ การบริหารงานธุรการ

นอกจากจะใช้รูปแบบ Achievement เพื่อให้ผลการประเมินภายนอกได้เกณฑ์ผ่านใช้รูปแบบ Attempt เพื่อให้ผลการประเมินภายนอกได้เกณฑ์ผ่านแบบมีเงื่อนไข ทั้ง 2 รูปแบบนี้จะบริหารให้มาตรฐานคุณภาพการศึกษา 7 ประการของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในรอบที่ 2 บรรลุแล้ว ควรนำมาตรฐานคุณภาพอื่น ๆ มาใช้ประกอบด้วยคือ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหลักสูตร ด้านมีระบบการเรียนการสอน ด้านการบริจาดเงิน โดยศิษย์เก่า ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้นักศึกษา ด้านการรับสมัครนักศึกษา ซึ่งจะทำให้สถาบันอุดมศึกษาได้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้ง 8 ด้านจะพบว่าด้านระบบการประกันคุณภาพภายในมีคะแนนในอันดับที่ 1 นั้นหมายความว่า ผู้บริหาร คณาจารย์ หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดมหาวิทยาลัย ได้ให้ความสำคัญและนำมาตรฐานด้านนี้ไปใช้ในการกำหนดแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างแพร่หลายทั้งในแวดวงการศึกษาและการบริหารจัดการซึ่งควรปฏิบัติต่อไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. และจากมาตรฐานการศึกษาทั้ง 8 ด้าน จะพบว่า ด้านคุณภาพบัณฑิตนั้นได้คะแนนในระดับปานกลางนั้นหมายความว่า มหาวิทยาลัยยังคงมีจุดอ่อนในเรื่องนี้และควรหาแนวทางในการพัฒนาโดยเฉพาะในเรื่องของการวิจัย ซึ่งมหาวิทยาลัยควรจะมีนโยบายให้แต่ละคณะปฏิบัติโดยอาจจะกำหนดทั้งงบประมาณและจำนวนชิ้นงานของงานวิจัยให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จากการศึกษาพบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านหลักสูตรมีความสำคัญอย่างมาก โดยมีคะแนนเป็นอันดับที่ 1 ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรเน้นคุณภาพในการบริหารจัดการด้านนี้เป็นสำคัญพร้อมๆกับการยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาอีกทั้ง 4 ด้านโดยจัดในรูปของการบูรณา

การ นอกจากนี้ยังพบว่าด้านการบริหารการเงินโดยศิษย์เก่า นั้นยังถูกมองข้ามความสำคัญไปซึ่งอาจจะต้องการหาวิธีการดำเนินการแก้ไขโดยการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานว่าจะต้องทำอย่างไรจึงจะสามารถยกระดับความสำคัญในด้านของการบริหารการเงินโดยศิษย์เก่า เช่นอาจมีการระดมทรัพยากรจากศิษย์เก่าที่มีอยู่ มีการจัดกิจกรรมร่วมกับศิษย์เก่าอย่างต่อเนื่อง

2. จากการศึกษาการบริหารคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยทั้ง 8 ด้าน นั้น พบว่า การวางแผนการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาไทยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาเป็นอย่างมากและต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจัดทำแผนการดำเนินงานขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการศึกษาต่อไป นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษายังให้ความสำคัญในเรื่องของกระบวนการบริหาร กฎหมาย สภาพแวดล้อมของโครงสร้างองค์การ ความโปร่งใสในการบริหาร งบประมาณ การบริหารงานธุรการ และหลักคุณภาพความดีเลิศ ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นบรรทัดฐานให้สถาบันอุดมศึกษา ดำเนินงานเป็น ไปอย่างมีทิศทางมากขึ้น และสำหรับมหาวิทยาลัยที่ได้ผลการประเมินยังไม่เป็นที่พึงพอใจ อาจจะนำหลักการบริหารคุณภาพทั้ง 8 ประการ โดยอาจเริ่มใช้เป็นคณะ ภาควิชา หรืออาจ ประกาศใช้ทั้งหมดขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละมหาวิทยาลัย